

edebiyat dergisi

kuzey yıldızı

ederi: 1.500.000 TL

sayı:6 aralık / ocak

İÇİNDEKİLER

- 02 Sevdadır - Betül Dönder
Hüzünlü Şiirler / 5 - Nurullah Can
- 03 Yedi Kez Bağırđım İsmi,
Yedisinde De Yoktun - Tan Tolga Demirci
- 04 Zaman - Kuzey Yıldızı
- 06 Kuğu - M.Met Altun
- 07 [isimsiz] - Yusuf Tahir
- 08 Söyleşi: Aziz Kemal Hızıroğlu
- 15 Hangisi - Aziz Kemal Hızıroğlu
Lahit - Mustafa Altay Sönmez
- 16 Yaşanılmaz Aşklar - Kenan Şahin
Şıpidık - Turgut Toygar
- 17 *** - Özge Dirik
Ateş Alfabetesi - Emrah Altınok
- 18 Sahibinden Satılık - Sinem Şık
- 19 Bir Gün Açacak - Mustafa Balık
Geriyeye Kalan - Mustafa Işık
- 20 zıf - Mustafa Ergin Kılıç
- 21 İç Dökmeler - Kemal Gündüzalp
- 22 Çalıntı Öykü - Pelin Erdoğan
- 24 Bi' - Şakir Özudoğru
- 25 Ağustos Üşümleri - Gülfıdan Kement
- 26 Seni Beklerken - Arzu Çur
- 29 "Aşk Konuşur Bütün Dilleri" - Zafer Yalçınpınar
- 30 Nemrut'un Doğduğu Gece - Osman Erkan
yalnızlığımı paylaş - Alparslan Nas
Asimetri - Gökçen Göksal
- 31 Mio Ragazzo - Gökçe Polatoğlu
- 32 Gülüşlerinin Sonbaharında Ağlardım - Ulaş Nikbay
gittin, uzadı saatler - Alper Akdeniz

Akın Demirci'nin elini Zafer Yalçınpınar fotoğrafladı.
Dergi içindeki fotoğraflar Banu Akın
[crayons@hitnet.bbs.tr] (17, 24), Gürtuğ Peker
[gpeker@ttnet.net.tr] (19, 27) ve Tayfun Işıldar'a
[tayfun_isildar@kasifikalkavan.com] (2, 6, 7, 15, 16, 21, 31)
aittir. Yaşar Kemal fotoğrafı Neslihan Cuyar
[cuyarn@yahoo.com] tarafından Tüyap'ta çekildi.

YAZARLAR

Alparslan Nas - nas@kuzeyyildizi.com
Alper Akdeniz - alperakdeniz@mynet.com
Arzu Çur - arzurur@hotmail.com
Aziz Kemal Hızıroğlu
Betül Dönder - bedun7@hotmail.com
Emrah Altınok - emrahaltinok@yahoo.com
Fatih Özcan - fatihozcan@kuzeyyildizi.com
Gökçe Polatoğlu - prenses@kuzeyyildizi.com
Gökçen Göksal
Gülfıdan Kement - gulfidankement@hotmail.com
Kadir Sönmez - kson@go.com
Kemal Gündüzalp - gunduzalp@mynet.com
Kenan Şahin - kenan_s666@hotmail.com
M.met Altun - maltun2001@yahoo.com
Mehmet Koz - memedkoz@mynet.com
Mustafa Altay Sönmez - altayson@hotmail.com
Mustafa Balık

Mustafa Ergin Kılıç - mustafa_ergin@yahoo.com
Mustafa Işık - mustafaisik@anet.com.tr
Nurullah Can - nurullah_can@yahoo.com
Osman Erkan
Özge Dirik - ozgedirik@hotmail.com
Özgün Ulusoy - ozgunulusoy@kuzeyyildizi.com
Pelin Erdoğan - Pelin.Erdogan@posta.mam.gov.tr
Sedat Demirkaya
Sinem Şık - kumdenizi@hotmail.com
Şakir Özudoğru - skr420@yahoo.com
Tan Tolga Demirci - surrealist25@yahoo.com
Turgut Çetin - turgutcetin@yahoo.com
Turgut Toygar
Ulaş Nikbay - ulasnikbay@kuzeyyildizi.com
Vedat Kamer - vedat@kuzeyyildizi.com
Yusuf Tahir
Zafer Yalçınpınar - zaferyal@kuzeyyildizi.com

“Şiirin ilkesi, insanın üstün bir güzelliği özlemesidir. Bu ilke bir coşkunculukla, bir ruh taşkınlığında kendini gösterir. Bu coşkunculuk, aklın yoğurduğu gerçeğin dışındadır.” - Baudelaire

I

Ben yağmurlara uyandım, yaz kızgın yapraklarını bırakıp gitmişti. Sonra Öykü'nün yanına gittim. Bana defterimi geri verdi. Eskiymiş sayfaları çevirip son güncelyi buldum, yazının üstüne o kırmızı, ölü yaprağı koydum ve defteri kapadım. Sonra, Öykü'ye susuz gecelerimden bahsettim, susuzluğumdan, acımdan kıvrandığım gecelerden. Ethemefendi Caddesi'nde yürüdük. Aklımdan çıkmıyordun. Duman oluyordu gözlerim her seni soluduğumda. Sen baharın neresine saklanmıştın? Dün gece neden benimle konuşmadın? Neden konuşmadın? Yazdıklarım -yine- gerçeğin yerini alıyordu. Gözlerimi kaçırdım.

Üçüncü kişilerle oynadığımız oyunlarda şairliği kaybettim. İyi ki kaybetmişim; yoksa seni/beni, imgelerimi böylesine kolayca bir kenara bırakamazdım. Sonbaharın en acılı gününde odamın ışığını kapattım. Gittin, hâlâ yazıyorum: “Keşke burada olsaydın.”

II

Ben'i bir kenara attım. Kuyubaşı'ndaki bahçeme gittim. Şair de oradaydı. Naçarlığından eser kalmamıştı şairin, nasıl sevildiğini anlatıyordu. Keskin mısralarını saklamıştı. Kendisine acı vermek istemiyordu belki de. Şiirini okudu, baktım gözlerine, kendisi de anlamamıştı. Ama ne önemi vardı ki, -sarhoş- şiir tanrısı da anlayamıyordu şiirlerimizi. Şiir tanrısı da şairi de aciz bırakıyordu.

Şehrin günahkârı şair, mandalina kokan elleriyle, çocukluğunu mısralarla örtüyordu. Şiir gelecekti “ben” öldüğünde.

III

“Şair dostumuzun intiharıyla ilgili mektubunu okuduğumda bir şairin, bir adaşın, bir insanın onurlu ölümüne delirdim. “Üzüntüm” sonunda delirdi, ne yapacağımı bilemedim. Neşterlenmiş acılara sahip çıkanlara, açık yaraya benzeyen rubumuzca, rubunuzca, O'nun rubuna... saygı duyuyorum. Siz de ses çıkarın... Bir ürperti bile olsa, siz de ses çıkarın.” – ZY

Uykusuz gecelerinde belki karanlık ile saklambaç oynardı. Ya da ne bileyim işte, ben bunları size söylemişim, “beni neden anlamadınız” diye de sorabilirdi. En fazla soru sorma hakkı filozoflara verilmişti de, şairin hakkı neydi? Susmak mı? Güneşin yüzümüze doğdu her gün bu sessizlik daha da büyüyor.

kuzey yıldızı edebiyat dergisi – issn: 1303-3476 **sayı:** altı – aralık / ocak 2003 **ederi:** bir buçuk milyon tl. **sahibi ve sorumlu yazı işleri müdürü:** Zafer Yalçınpınar [0532 6444942] **yayıma hazırlayan:** Vedat Kamer [0505 3375521] **seçki:** Ulaş Nikbay [0535 3073862] – Zafer Yalçınpınar **düzeltili:** Akın Demirci [akindemirci@kuzeyyildizi.com] **temsilci:** İzmir – Alper Akdeniz [0535 5588068] **baskı:** Ceren Ofset [0212 6131077] **dağıtım:** Pentimento [0212 2933959]. Eski sayılarımızı Pentimento'dan edinebilirsiniz. **abonelik koşulları:** Abonelik bedeli yurtiçi için 10.000.000 TL, yurtdışı için 20\$ olup gerekli ücret hesaba yatırıldıktan sonra dekontun posta kutusuna gönderilmesi gerekmektedir. Posta Çeki Hesabı: 1052829 / Türkiye İş Bankası – TL 1068 0742548 / USD 1068 3254024 **mektup:** PK 200 34711 Kadıköy / İstanbul **e-posta:** kuzeyyildizi@kuzeyyildizi.com **internet:** http://www.kuzeyyildizi.com – Dergiye gönderilen yazılar iade edilmez – Yayımlanan yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir. – İlan koşulları pazarlığa tabidir. – iki ayda bir yayımlanır –

Sevdadır

söylesene Mirva
bu benim göğsümü çiğ yumurta renginde
boyayan nedir
göğsümde ura benzeyen şey

göğsün değil asıl gözlerindeki
dediğin de nedir

söylesene Mirva
senin sesinin sarısında saklamayı becerebilmiş
taze gelin utangaçlığı da
söylesene kuzum nedir

minarelerle dolu bu kente
balık ekmek teknelerine
boyacı çocukların ellerindeki kara lekeler
işsizler kahvesindeki umutsuzluğa
bunca karışmamızın nedeni nedir

yağmur sonrası kuytuda kalan ot
lodosta hüznün
her aşkta yalnızlık varsa
sus Mirva sus
sessizliğimizi dinleyelim
gidilecek kaç yolumuz kaldıysa
bugün de erteleyelim

istasyona gelecek trenleri bekleriz
sabahçı kahvelerinde tezgâh arkası
yine çay demleriz
sabahı ederiz
yüzün biraz daha orman kaçkını olur o saat
saçın sakalına karışır iki tren arası
ben o zaman da severim seni

Mirva benimle kal
ne zordur sabahı yalnız beklemek

ay ışığına seviler katanım
bedenime ter, ellerime dem katanım
a benim yüreğime dert katanım
Mirva
ölürüm de bunları diyemem sana
göğsümdeki değil gözlerimdeki
sevdadır

Betül Dünder

Hüzünlü Şiirler / 5

Erken ölmeliydim ben
Üç şiir yazsam yeterdi
Cenazem rüzgârlı bir günde kalkmalı
Mezarım çıplak bir tepede olmalıydı

Erken ölmeliydim ben
Bir korsanın ömrü kadar
Fırtınalı gecede hayalet şatosunda
Korkunç bir çılgının yankısı kadar

Erken ölmeliydim ben
Bu yüzden kıskanırdım işte
Gece kelebeklerini ateşböceklerini
Onlar gibi yansaydım ateşler içinde

Çok erken öldüm ben
Çocuktum ilk kez sinemaya gitmiştim
James Dean Yılmaz Güney genç askerler
Film bitmiş herkes çıkmış ölmüşüm ben

Kadıköy - 2000

Nurullah Can

YEDİ KEZ BAĞIRDIM İSMİNİ, YEDİSİNDE DE YOKTUN

Yeraltından fışkırıp da insanoğlunun bilinç kabarcıklarını patlatmayı görev edinmiş kibirli bir akıntıydın. Saçlarının omuzlarında oluşturduğu antik kent duvarları, ancak benim yardımımıla düşmana karşı olan görevlerini tamamliyordu.

*

Gözlerin, eski bir şehrin güney girişinde var olan tarihi bahçe kapılarına açılıyor. Belki de gözlerin, hiçbir zaman, hiçbir bilinç erkinin açmaya cesaret edemediği ve ancak ikinci bir dikkatle maviliği ortaya çıkmış olan dev bir prensesin gözleri...

*

Sıcak bir güneş ışığının avuç çizgilerini daha da belirginleştirdiği o yaz akşamı, bir daha böyle bir gülümseme göremeyecek. Dudaklarından atmosfere dağılan yeni moleküler düzen, burnumuzdan yeryüzüne düşen gözyaşlarımızın ölümsüz nedenidir.

*

Çıplak bir omza dokunmak ve yeni bir melodinin alın çizgilerine yansıdığı noktadan, bitmemiş bir tümceyi noktalamak... Ya da belki de şöyle söylemeliyim: Birazdan uzun bir kır yolunda, terle karışmış şarap kokuları yükselecek göğüslerinin arasından omuz başlarına. Biliyor musun, bana hep tatil günlerini hatırlatıyorsun...

*

Şimdi yeni bir nefes darlığına hazırlanırken, gülümseyişin için gereken heyecan miktarını ayarlıyorum damarlarımda. Bugün okulların hepsi kapalı. Bugün gözlerinin arasından bir nefes doğdu ve ancak çok sonraları, bu nefesin, açık kahverengi düşleri olan bir kadının gülümsemesine ait olduğu anlaşılacak.

*

Beyaz ayakkabılar giyer ve ancak at arabalarının girebildiği yollarda sıçrayarak yürürdün. Bense tam yaldızlı eteğinin şeffaflığına yetişecekken, sen, yeni bir adım daha atar ve ayakkabılarının burnunu hızla benden yana çevirirdin. Ne geri gitmek senin için bu kadar eğlence dolu olmuştu ne de bir kadının ayak izlerinden yola çıkarak uzak bir tedirginliğe ışınlanmak benim için bu kadar kutsal...

*

Beni anlaman için yeni sözcükler yazıyorum ve sen bu sözcüklerden biri olduğunda, artık ortada anlaşılmayan hiçbir şey kalmayacak. Şimdi bana bakmanı istiyorum; biliyorsun ya, maviyle beyazı karıştırdığında açık maviyi görürsün...

Tan Tolga Demirci

ZAMAN

bir gün / Sedat Demirkaya

gün batmadan atlar baharı sırtlar
üç günlük ömrünün uykularını taşır eyllüle
ne yağmurlar ıslatır beni ne rüzgâr savurur
istemem sarı yaprakların geniz yakan hüznünü
zaman akar avuçlarımdan
tüketir ayrılıkların ömrünü

Korkak Düşler / Zafer Yalçınpınar

Sessizlik... Seyirciler yok. Kaybolmuşlar. Nereye gittiler? Kaçmış olmalılar. Arkamda ufak tıkırtılar duyuyorum. Işık! Bir ışık görüyorum. Yavaş yavaş bana doğru yaklaşan güçsüz bir ışık... Bir mum ışığı... Yaşlı bir adam. Cüppeli. Korkuyorum... Kaçmak istiyorum. Her yerde görünmez engeller var. Kaçamıyorum. Yaşlı adam iyice yaklaştı. Kalbim daha hızlı çarpmaya başlıyor. Artık yaşlı adamla aramızda bir metre kaldı. Gözlerine bakıyorum. Korkutucu değiller. Rahatlıyorum. Birden kendimi güvende hissediyorum. Yaşlı olmasına rağmen gür bir sesle konuşuyor:

- Oyun bitti. Seni almaya geldim.
- Sen kimsin?
- Ölüm...
- Ölüm mü? Olamaz!
- Niye?
- Daha zamanım var sanıyordum...
- Zamanın geldi... Yanlış hesaplamışsın.
- Nasıl olur? Yaşamı anlayamadan, yaşlanamadan...
- Yaşam dediğin beni beklerken harcadığın zamandır.
- Fakat... Sanatım... Yazılarım... Daha yapmam gereken birçok şey var.
- Her şey zaman geçirmek içindir. Evrendeki her şey ve tüm uğraşlar benim varlığımı unutturmak içindir.
- Peki şimdi ne olacak?
- Gerçek ve kalıcı bir şey olacak...
- Nedir o?
- Sonrasızlık...
- Sonrasızlık mı?

Zamana Emanet / Mehmet Koz

Henüz kış bitmemişti ve dışarıda yağmur yağıyordu. Dışarıda... Biz içeride miydik ki? Bir evde değildik... Sahi, arabadaydık. Bu senin araban, beyaz renk, değiştirmişsin. Arabanın park halinde olması da seyir halinde olması da zamanın geçmesini engelleyemiyordu. Mesela bir ara seyir halindeydik ve evet, zaman arabadan da hızlı gidiyordu.

Ellerin bende değil direksiyonda, gözlerin o an bana değil yola bakıyordu. Tabii, araba sürüyorsun, benimle

konuşurken böyle olman gerekir; ilgini bana vermeden, bana bakmadan konuşarak. Fakat ilginçtir, sanki her buluşmamızda, konuşmamızda sen sanki araba sürüyorsun gibi kalmış aklımda. Nitekim o gece de öyleydi; (araba) sürüyordun.

Neyse...

Araba durdu. (Zaman aynı, gidiyordu.) Benim inme vaktim, ayrılma vaktim gelmişti. Pardon, ayrılma vaktin. Her zaman ayrılan sendin, unutmuşum bu göğsünü kabartan küçük ve ağır meseleyi. Veda öpücüğünü yanaklarımıza kondururken, kokunu daha iyi hissedebilmek ve aklında bana dair bir koku kalabilmesi için, sana, olması gerektiğinden daha çok yaklaştığım esnada “Öpmenin Aracılığı” isimli bir şiir yazmaya karar vermiştim bile ve ilk sözleri oluşuverdi birinci ve ikinci öpücükler esnasında.

- Gene görüşürüz.

- Tabii.

Henüz kış bitmemişti ve dışarıda yağmur yağıyordu. Dışarıdaydım. Araba hız kazandı ve gitti. Ardından bakınca daha belirgindi; zamanı sürüyorsun sen. Bir aralar ne sık tekrarlardın “Zamana bırakalım her şeyi” diye... Zaman senin elinde ve sürüyorsun onu. (Yani geçmiyor mu?)

Sürmek, tarladan ekin almaktır öbür mevsime. Bu böyle mi “bizim zamanımızda” da acaba?

Bu Zaman Karşı / Kadir Sönmez

“Olmasa da olur binalar”dan her akşam aynı anda çıkar insanlar. Bunun bir “zaman”ı vardır — her şeyin bir zamanı olduğu gibi. Sevmenin, gülmenin, uyumanın, ölmenin... Zamanı dışında yapılan her şey “yanlış”tır bu şehirde. Oysaki özgürlük, “zamansız olmak”tır. Kimse bilmez, bilmek istemez. Ve hiç kimse ayıramaz insanları, “kasap çengellerine asılı etler”den... İşte bu(!) zaman... /Yani özgürlük olmadığında./

“Kasap çengellerine asılı etler.” Yusuf Atılgan (Aylak Adam)

Kırmızı Pazartesi / Turgut Çetin

Zaman ortalıkta dolaşan söylentileri süpürmüyordu Cinayet halkın dilinde bir intihar edasıyla dolaşıyor Adam kendini vurmuş, suçu katile atıyordu.

Zaman / Arzu Çur

.....kaydırak. merdiven.
uçurtma. saat. maarif. kalem. klavye. kitap. lokma. su.
akmayan. akan. duran. harcanan. biriktirilemeyen.
uçan. kaçan. kovalanamayan. kayan yıldız. dökülen su.
sallanan mendil. gelmeyen telefon. yazının icadı.
yazmama kararı. yazsan ne olacak boş vermişliği. bu da
benden kalsın gayretkeşliği. mısır. babil. tuş. şammat.
keman kaşlar. ahu gözler. buruşuk eller. bir eski plak.
cevizli çörek. tahinli pide. karıncalanmış ayaklar. kesik
baş. kanlı kavak. çınar. eskişehir. sakanın atı. kalabak
suyu. terkos gölü. içmeler. roma. abd. homeros. şiiir.
eylül. ocak. vesta. tarih. ısırlmış elma. cennet. kaçış.
çözülüş. adem. önce. havva:

- Ölüm merak ederim hep
Ölüm bi' kere ölsene bana

zaman-e / Özge Dirik

bak baba, saklamadığın psikoloji kitapların,
nasıl da besledi deliliğimin gizini. yok ettim
şizofrenimin işaretlerini; teşhisten terfi. tırnaklarımı
yedikle güvendim kendime. arkadaşlarının yanında
avcuma gömdüğüm sekiz tırnak ve
saklayamayacağımdan dolayı kemirmediğim ama
arzuladığım baş tırnaklarım, hep büyümesi içindi senin
özbenliğinin.

bak baba, okula iki yıl erken başlatılmış her
çocuk, işsizlikle iki yıl erken tanışır. geceyarısı
tartışmalarından peydahladığınız ve bordro
kuyruklarında bırakıp kaçtığınız o yarım yamalak
devrim, bir başka ifadesidir şimdi, alnımdaki dört çeker
çizgilerin.

bak baba, bir anne çocuğunu pembe masallarla
uyutuyorsa, çocuğunu uyandırırken her baba, acısı baki
hikâyeler bulmak zorundadır. senin bahçende
istenmeyen ama biten serseri yeşil, kör bir güzelin
avcunda kendini çiçek sanır.

bak baba, o huzurhanede zaman denilen
illetten saklansan da, bir saat yakalar mutlaka; tik-tak
oyar, çalar, yoğurur içini. Bana armağan ettiğin tek şey,
kafatasımın içinde *intihar* adlı obur müşteriye sunulur,
nasıl olsa aşısı bulunmayan, mertliği bozulmayan beyin
timurlarım çoktan fethetmişlerdir.

Zamansal Cebir / Vedat Kamer

Hani senin inkâr ettiğin bugün ve yarının geçmişle
toplama, ya da tanrının eksigi.

Serüven / Gökçen Gökşal

Zaman zaman içinde
Zaman mekân içinde
Zaman dört bir başı mağrur bir hareket içinde

zamanın yandaşıdır fotoğraflar / Özgün Ulusoy

Büyümekten korkup ilkokul sırasında gözyaşlarını
bırakan çocuk, şimdi bu dev şehrin karanlık
kaldırımlarında yürüyor bir başına: *Zamanın varlığı kabul
edilebilir...*

Yıllar sonra hâlâ ağlaması, çocukluğunda zamana
bıraktığı kimi düğümlerin o süregelen inatçı
çözülmezliğinden: *Zaman koca bir yanığı olmalıdır...*

Sokakta eski bir kadın ve yeni bir baston görüyor.
Kadın defalarca sevişmiş gençliğinde, tam da bastonun
kesilip çıkarıldığı ağacın gölgesinde: *Zaman trajik, zaman
komik, zaman anlaşılmalıdır...*

Koşuyor. Kaçmak istiyor her yanını kuşatmış,
kaçınılmaz devinimden. Binlerce fotoğraf çekiyor,
binlerce ağlıyor. Çok sonra kenarları sararmış yırtık
fotoğraflar, o büyümek istemeyen çocuğun eskimiş
ellerinden titriyor: *Zaman yandaşıdır tüm fotoğrafların...*

Zamana Ağıt / Fatih Özcan

Üşüyorum
Tiptip sakızı kokulu oyunlarım
Leblebi tozlu öksürüğüm
Geldikçe aklıma

İki teli kırık sesim
Kalın cam çerçeve
Muşabakları arsızca sallanan ahşap ev
Yetmiyor uçurtmamı uçurtmaya

Toprak sokaklar
Siyah, çamurlu çarıklarım
Uyurken uzak uçurumlarda
Uykularım kaçıyor
tutduğum soluk benizli çocukluk ellerim
girdikçe rüyalarım

Siyahtan beyaza çalan saçları rüzgârın
Kurak coğrafyalarda kaybolan mektupların
Ağır kokusu sindikçe konuşmalara
Kan revan akıyor tiktaklar saatten zamana ■

KUĞU

Annem'e

Kış geliyor...
Kuş gövdelerinden titreyen tüy kıpırtılarıyla...
Çocuklarda öksürüğe karışmış ince, ıslak gülücükler
Terli çıkılmaz...
Sokak arasına sığınmış serçelerden biliyorum
Kurumuş dallardan biliyorum, çıplak yollardan
Yürünmez artık akşamın sultasında rüzgâra karşı
Kış geliyor...
Narların renginden anlıyorum kırmızının solduğunu
Mandalinanın mavisinden...
Martılar gövdeleriyle çiziyor adlarını
Süzülüp çoğalmalarından (anlıyorum) seziyorum dalganın büyüdüğünü
Ne çok "M" gök, mavisine karışmış leke sızıntıları gibi
Sessizliğin filizlendiği deniz yeşilinden
Gülün üşüdüğü aşkın elinden belli...
Üşüyor avuçlarımdaki çocuk yüreği
Tenin kavuran ısısından anlıyorum
Kış geliyor...
Hışmından suların donduğu kasabamdayım
Uzadıkça uzuyor şiirim
Çünkü anneme yolculuk ediyorum
Toz bulutu gibi çökmüş sis
Dağlar siper olmuş kırlangıçlara
Pek mevsimi değil biliyorum
Bir kuğu var ekin tarlalarında
Anlayamıyorum...
Görüyorum
Üşümek için yola çıkıldığını
Acının olduğu yerde erdemin büyüdüğünü
Kuğuyu tanıyorum...

M.met Altun

[isimsiz]

Damal'ın bebek yüzlü bebekleri bebek yapıyor
Mevsiminde olmuyor meyveleri Pülümür'ün
Bir keçi sağlıyor bütün bereketiyle
Bebek yüzlü kadınlar bebek yapıyor

Siyah kıl çadırında Ağrı'nın
Rüyalar sevişiyor her akşam
Direkli peştamalını savuruyor
Yeni regl olmuş kız
Posbıyıklı kıl çadırda ağzı sulanır ağanın
Ak güvercinin erik memelerinden
Süt damlar tez zamanda.

Her bahar akşamlarında
Koyun kokulu sevişmeler yaşanır, habersiz dağlarında Anadolu'nun
Bebek yaparlar elleriyle Damal'ın bebekleri
Tanrıya şükür eder başka dünyaları görmeyen nine
Çalım satar direkli peştamalı ile yeni regl olmuş kız
Rüyalarını savurur yurdun unutulmuş adreslerinde
Yıldız olup bodrumun üstüne yağsın diye.

Temmuz 2002

Yusuf Tahir

Söyleşi: Aziz Kemal Hızıroğlu

‘Hoşgeldin Dokunmaya’ adlı ilk kitabınızda ‘İstanbul Savaşları’nın etkisi nedir? Ve ilk adınızın ‘Aziz Çolak’ çağrışımlı bir sorumluluğu taşıdığına inanıyor musunuz?

‘İstanbul Savaşları’, 1980 darbesinden önce yaşanan kısmi iç savaşın simgesel bir karşılığıdır. (Karındaşım, yani ‘anne-bir’ kardeşim olan) Aziz Çolak’ın 17 Kasım 1978’de bir pusuda katledilmesi beni derinden yaralamıştı. Çünkü Aziz Çolak gerçekten, birkaç şiirindeki izlekten yakaladığınızı umduğum kadar olağandışı ve olağanüstü ‘güzel-insan’dı. Vurulduğunda yirmi üç yaşındaydı ve silahı değil eline almak, herhangi birini yakından bile görmemişti. İşte bu da, aynı durumdayken ölen yüzlerce Aziz Çolak’ın acısını hissetmemi, yazarken bu acıdan beslenmemi, sonra da bu acıyla hesaplaşmamı sağladı, sağlıyor. Bütün Aziz Çolak’ların aradıkları yarınlar bulunana ya da öğrenilene dek (uçbeyleri şairler olmak üzere) pek çok onurlu, aydınlanmacı ve devrimci-demokrat insanın bu hesaplaşmayı sürdüreceğine inanıyorum.

‘İstanbul Savaşları’, ‘Hoşgeldin Dokunmaya’ adlı kitabımı değil, daha çok beni etkileyen bir simgedir. Dünya görüşüm nedeniyle çektiğim sıkıntıların, yoksunlukların, hapisliklerin, acıların, hüznün yoğun etkileri görülür şiirlerimin çoğunda. Salt bu kitabımdaki değil, tüm kitaplarımdaki (ve de dergilerde yayımlanmış olan) şiirlerimde ayrımsanız bu durum. İnsanın yaşamında sadece acı, hüznün, yalnızlık yoktur elbet; ama yaşanan haz verici ve neşeli şeylerle birlikte yakaladığı ironidir insanı üretken kılan. Hep acı çektiğini düşünen ya da sadece zevk içinde yüzdüğünü sanan bir insanın, değil sanatsal bir üretimi gerçekleştirme, yaşadığını bilinçli bir şekilde algılaması bile zordur.

‘Hoşgeldin Dokunmaya’ adlı kitabım toplam yirmi dört şiirden oluşmuş. ‘İstanbul Savaşları’ndan ve Aziz Çolak’ın vurulmasından –doğrudan- etkilenerek kaleme aldığım yalnızca altı şiir var o kitapta: (Belki de, Kime Demesem O Anlar, Çocukluğuma Çıkmalıyım, O Gün Onyeddi Kasımdı, Önce Gözlerini, Yüzler Sesler Düşler). İlk adımın ‘Aziz Çolak’ çağrışımlı bir sorumluluk taşıması şiirimden çok, beni ilgilendirmektedir. Üstelik bir şair olmanın ötesinde devrimci bir insan ve kardeş olarak ilgilendiriyor beni. Çünkü bir şairin dünya görüşü, sadece ‘insan-şair’ ile ilgili bir olgudur. Oysa şiiri ilgilendiren ilk şey, öncelikle ‘şiir olmak’tır. Şair, şiiri söz konusu olduğunda sadece ondan sorumludur. Ve hiçbir şiir, şairinin dünya görüşüne ait sorumluluğu yüklenmez, yüklense de kaldıramaz. Şairin dünyaya ve insana bakışı, bilinci, bilinçaltı ve bilinçdışı konumu yaratılarını nasılsa etkileyecektir. Yani dünya görüşünü, spontane biçimde şiirine, imgelerine ve anlama giydirecektir şair. Yeter ki şiirini dün-

ya görüşüne monte etmeye kalkmasın. Sözün kısası, insan Aziz Kemal devrimcidir, şair Aziz Kemal ise “itiraz eden, muhalif olan, başkaldıran, âni söyleyerek ve göstererek anlamlandırmaya çalışan, gerçek sanılan zamanı değiştirmeyi deneyen şiir”in peşindedir. Yani şair Aziz Kemal, çıkınında sözcük üstüne sözcük taşıyan bir dilçi yolcusundan ve izcisinden başka biri değil ve olamaz da...

‘Saprofit’ adlı kitabınızda şöyle iki dize var: ‘kalamak olan sadece bilinçse şairden geriye / benden bir şey kalmayacak’... Şiir ve bilinç hakkında ne düşünüyorsunuz?

Bu dizeler ‘Adrastos’ adlı şiirimden ilk iki dizesidir. Şiiri başlatan ve belki de yazdıran dizelerdir bunlar. Ve şiirin tamamı okunduğunda, kastettiği şey daha bir netleşmektedir. Aksi takdirde, şiirin ve bilincin tanımlamaları ile yetinmek zorunda kalabiliriz.

Şiirin tanımını yapmak da mümkün değil aslında. ‘Tanım’ niyetiyle yapılan her şey, şiirin özelliklerini, niteliklerini, biçimlerini, seslerini, türlerini vb. anlatmaktan öteye geçemiyor. Yine de (tanım gibi bir şey yapmayı) deneyeyim: Şiir, kullanabildiği sözcük ve imgelerle çağrışımlar yaptırarak, kullanamadığı sözcük ve görüntüleri yaratabilen, gizleyerek içine çeken ve çektiğe çoğaltan bir sanat türüdür. Bilinç’in de klasik tanımını yaparak, yukarıdaki iki dizeye ve ‘Adrastos’ şiirindeki konumlanış gerekçesine dönmek istiyorum. (Bir dizeyi niçin kurduğunu bazen şairi bile anlatamaz ya, neyse, deneyeceğiz...) Bilinç, kişinin kendi varlığına ya da dış dünyaya ilişkin doğrudan edindiği sezgisel ve düşünsel bilgidir. Ya da bir şeyin varlığına, gerçekliğine ilişkin zihinde açık seçik beliren temel düşünce...

İnsana şiir yazdıran şeyin sadece ‘bilinç’ olmasının imkânsızlığı, tanımından da anlaşılacaktır. Bilinç, bilinçaltı, bilinçdışı ve ‘yaşamın içindeki ses’ bir birlik oluşturarak, bir şair aracılığıyla şiiri ortaya çıkarılmaktadır.

Bilindiği gibi Yunan mitolojisinde iki Adrastos var. Bunlardan biri, ‘kaçamayan adam’ anlamına gelmekte ve çağdaş Yunancada da kullanılmaktadır. Bu şiirdeki özne-şair, aşk karşısında kaçamayan adamdır. Her başka aşk gibi, onun aşkı da özeldir. Ve günü geldiğinde, aşkın tanımı yapılırken, o da bilginler tarafından ‘adlandırılacak’ ve bu, tanımlara sığmayacak denli görkemli ve özel aşk sıradanlaşacak, genelleşecektir. Oysa şairin derdi herhangi bir şeyi bilinçli şekilde adlandırmak değil, özel bir durumu, bir zamanlar (anlamsızlıkla bile olsa) anlamlandırılmış âni yakalayıp ölümsüzleştirmektir. İşte yukarıdaki dizelerde yapılan metafor, ne denli anlatılmaya çalışılsa da, açıklamasının eksik kaldığını düşündüğüm bir metafordur. Ve

inatla aynı şeyi söylüyorum: “kalacak olan sadece bilinçle şairden geriye/ benden bir şey kalmayacak”

Şiirlerinizde imge ve anlamın bir dayanışması var. Bu dayanışmayı nasıl sağlıyorsunuz?

İyi şiir elbette imgelerle görüntüler ve çağrışımlar yaratmak zorundadır. Anlamın şiirdeki derdi imge kadar büyük ve yaşamsal değil... Ancak her durumda anlam vardır. Kimi şiirlerde anlam iç içe geçmiş şekilde yer aldığından, okuyucu tarafından zor anlaşıl-makta ve anlamsız olarak nitelendirilmektedir. Bu da sezgiyle aşılabilecek bir sorundur...

Gelelim benim şiirlerime... ‘Berceste’ kaygısı taşımadığımdan, genel olarak ‘bütün’e bakar ve bütünselliği kaçırmamaya çalışırım. Her dizesi bağımsız anlam taşırken, anlamları dizeden dizeye yükleyerek şiiri tamamlayan sıkı şairlerimizin kimi şiirlerine hayranlığımı saklamıyorum; ama ben okuyucunun biraz daha çabuk algılayarak öncelikle bütüne ulaşmasını hedeflediğim bir tarzı deniyorum. Bilincimin ve dünya görüşümün şiirimi etkileme ânı, olsa olsa bu kategorize etmekten kaçınma ânıdır.

Kim tarafından yazılırsa yazılsın, sonuçta imge ve anlam dayanışması olmayan şiirlerin pek çoğu, mutfaktaki hazırlanışında ve pişirilmesinde, şairi tarafından (bile) kıvamını bulmadığına inanılan şiirlerdir. Aşırı (ve/veya kasıtlı) anlaşılmazlık ile bol ve gereksiz imgenin yazılan şeyi şiir yapabildiğini sanmak, bir şair için tehlikelerin en büyüğü olsa gerek...

Günümüzde sayıları gittikçe artan edebiyat dergileri için düşünceleriniz neler?

Klasik bir yanıtla başlayayım: Dergiler, şairlerin mutfaktan çıkardıkları ürünlerini sergiledikleri vitrinlerdir. Dergilerin yeni isimler ve şair adayları için laboratuvar olduğunu söyleyenler de var. Ancak bu görüşe pek katılmıyorum. Çünkü, dergi laboratuvarı eğer, bütün şairler için laboratuvardır. Genci, yaşlısı, ustası, çırağı mı olurmuş bunun?

Kimi istisnaları saymazsak, dergilerin pek çoğunun bazı özel ve ‘erkini kanıtlamış(!)’ kişilerce denetim altında tutulan, ‘hizip’ çağrışımı kulüpler olduğunu düşünüyorum. Birer ikişer de olsa yeni üyelerin kabul edildiği kulüpler. Burada kastettiklerim, edebiyat ortamının göbeğinde yer alıp gündemi belirleyen dergiler tabii ki... Ancak samimi olmak gerekiyor. Sadece şikâyet etmek ve olumsuzluğu dile getirmek yetmez. Bir alternatif sunmadığınız müddetçe ‘tavşanın dağa küsmesi’ ile özdeşleşmek konumunda kalırsınız. Ve en önemlisi de, bu dergilerin yıllardır gerçekleştirdiği edimleri kirletmekten başka hiçbir işe yaramaz vıdıvıdlarınız...

Taşrada çıkarılan dergiler, fanzin içeriği taşıyanlar, taşrada ya da merkezi yerlerde kişisel çaba ve maaşlarla yayımlanabilen dergiler ilk sayılarında ve ilk yıllarında bir hayli farklı ve iddialı oluyorlar. Manifestoları olsun ya da olmasın, yeni ses, yeni soluk, yeni müjde gibi görünüyorlar. Uzun soluklu olanları da var; ama genellikle kısa bir süre sonra kapanıp gidiyorlar. Bu tür dergilerin kapanış gerekçeleri ve nedenleri farklı olabilir. Ancak hemen tümünde görülen ve birbirine benzeyen ortak sancılar var: Ürün bulamamak, basımı sağlayacak parayı bir araya getirememek, tanıtım ve dağıtım yapamamak, abone sistemini çalıştıramamak, kişisel çabalarla dağıtılanların ücretlerini toplayamamak, okura ulaşamamak ve tabii ki bir okur kitlesi oluşturamamak... Ve en kötüsü, biraz ses getirebildikleri zaman, edebiyat ortamının merkezinde yer alan ve büyük dediğimiz dergileri taklide kalkışmak...

Oysa kimseyi taklit etmeye ihtiyaç duymadan, çok cesur olabilmek şansları var. Belki de bu yüzden, ne zaman yeni bir dergi çıktığını duysam, sevinçle kitapçıya gidiyor, o dergiyi alıyor ve armağan ediveriyorum içimdeki umut beklisi çocuğa...

Şiir serüveninizden bahsedebilir misiniz? Hangi şairlerden etkilendiniz?

Ülkemizin, İstanbul’un ve Kasımpaşa’nın belki de en yoksul evlerinden birinde geçti ilkokul çağlarındaki çocukluğum... Bu süreçte bir gün olsun kitap, dergi veya gazete alacak param olmadı. Kışları (okul yüzünden) yarım gün, yazları ise tam gün çalıştım hep. Gazete, nane-limon-okalıptüs, simit vb. satarak başladım yaşamı öğrenmeye ve gözlem yapmaya. Berber ve kunduracı çıraklıkları, sinemalarda yer göstericilikler... Daha neler neler...

Mahalle arkadaşlarım da yoksuldu. Ama okul arkadaşlarımdan bazılarının evlerinden getirdikleri ve öğretmenlerin izniyle okul kitaplığından alarak eve götürebildiğim kitapları, nasıl bir açlık ve oburlukla okuduğumu bugün bile anımsıyorum. Ancak yazı ve şiirle ilk ilişkim hatıra defterlerim ve bazı şairlerden – ayrım yapmayı bilmediğim için– sıralı sırasız şiirler

alarak tuttuğum defterlerle başladı... Henüz ilkokul ikinci sınıf öğrencisiyken yola çıkan bir serüvendi bu. Şiirleri herhalde anlamıyordum. Ama hatıra defterlerime şiir gibi şeyler karaladığımdan olsa gerek, şairleri kendime çok yakın buluyordum. O dönemden ortaokul sonlarına dek şu şairlerle tanışmıştım: Yahya Kemal, Ahmet Haşım, Enis Behiç, Faruk Nafiz, Kemalettin Kamu, Zeki Ömer Defne, Necip Fazıl, Cahit Sıtkı, Bedri Rahmi, Behçet Necatigil, Cahit Külebi, Necati Cumalı, Ümit Yaşar... Ancak liseli yıllarımda tanıştığım Nâzım Hikmet, H. İzzettin Dinamo, Rifat Ilgaz, A. Kadir, Enver Gökçe, Arif Damar, Can Yücel, Ahmed Arif, Hasan Hüseyin vb. şairlerin etkisinde kalışım bir hayli uzun sürdü ve hâlâ sürüyor...

Kişisel tarihime şöyle genel olarak baktığımda, beni yukarıdaki şairler kadar etkileyen pek çok başka şair de olduğunu görüyorum. Aslında divan şiirinden tutun da, günümüz şiirindeki en genç şairlerin o dipdiri şiirlerine kadar, her türlü şiirin etki alanı içinde olduğumu belirtmemde yarar var. Nedim'den, Nefi'den, Şeyh Galip'ten etkilendiğim kadar, Cengiz Kılçer de etkiliyor beni... Kadir Aydemir, Onur Caymaz, Ulaş Nıkbay, Özcan Erdoğan, Bilal Kolbükten, Abdullah Eraslan, Can Bahadır Yüce, Zeynep Köylü, Nilay Özer, Serap Erdoğan, Metin Kaygalak vb. genç şairlerden etkilenmemek mümkün mü? Tabii ki daha pek çok iyi ve genç şair var. Ancak yukarıdakiler hemen bir çırpıda aklıma geliverenler...

Dönem, akım ve yaş sırası gözetmeden, bugünkü Aziz Kemal'in en çok okuduğu ve okumadan yapamayacağını düşündüğü şairleri yazmak istiyorum : İlhan Berk, Melih Cevdet, Edip Cansever, Cemal Süreya, Turgut Uyar, Afşar Timuçin, Ece Ayhan, Hilmi Yavuz, Fazıl Hüsnü, Sait Maden, Gülten Akin, Ahmet Oktay, Ruşen Hakkı, Özdemir İnce, Ahmet Telli, Ahmet Erhan, Celal Soyca, Hayati Baki, Sina Akyol, Enis Batur, Tuğrul Tanyol, Şükrü Erbaş, Metin Cengiz, Veysel Çolak, Hilmi Haşal, Haydar Ergülen, Lale Müldür, Turgut Toygar, Orhan Alkaya, küçük İskender, Enver Ercan, Mustafa Köz, Akif Kurtuluş, Turgay Kantürk, Serdar Koçak, Hakan Savlı, Bayram Balcı, Baki Ayhan T., Şeref Bilsel, Azer Yaran, İhsan Deniz, Oktay Taftalı, Osman Hakan A., Murathan Mungan, Yaşar Miraç, Ülkü Tamer, Tekin Gönenç, H. Avni Cinozoğlu, Güngör Tekçe, Ahmet Özer, Hasan Hüseyin Yalvaç, Özgen Seçkin, Haydar Ünal, Özlem Sezer, Süreyya Berfe...

Genç şairler hakkındaki düşünceleriniz nelerdir? Yeterince eleştiri alabiliyorlar mı?

Şiirlerini severek okuduğum genç şairlerin hepsinde marifet, merak, yetenek, cesaret, birikim ve sabır olduğunu görüyorum. İmzaları silindiğinde birbirleriyle karıştırılabilecek denli benzeş şiir yazan şairler

de var. Bütün yollar 'kendi şiirini bulma alanı'na yönelmediği müddetçe harcanan çabaların hepsi boşuna olacaktır.

Şairi, kendisinden başka kimse yetiştiremez. Onurlu tavrını ve ahlaklı duruşunu koruyan; sabrını, cesaretini, yenilikçiliğini, birikimini aralıksız sürdüren; kimseden icazet beklemeden sadece şiirini yazan bir şairin önünü kimse kesemez. Okuma alanını geniş tutan, evrende ve ülkede yaşananlara farklı açılardan bakabilen genç şair, yukarıdaki niteliklere ve yorgunluk karşısında yeterli direngenliğe sahipse, kendi şiirini ve okuyucusunu mutlaka bulacaktır.

'Yeterince eleştiri almak' mı? O da ne demek? Hele ki şiirde? Genç şairlerin eleştiri alması veya has şiir yazma endişesi yerine eleştiri beklemesi bence bir lükstür. Usta olduğu söylenen şairlerin bile 'nesnel eleştiri'den nasibini almadığı bir ülkede eleştiriden söz etmek, hoş bir fantezi gibi görünüyor. Şiir eleştirisi deyince aklıma ilk gelen isimler Nurullah Ataç, Yücel Kayıran, Muhsin Şener... (Bir gün akademisyenlerin bu alana yerleşecekleri düşünüyünce inatla taşıyorum!) Dergilerin ve birkaç şairin özel çabaları da geliyor usuma. Varlık dergisinde 'Ustaların Seçtikleri' ve sonrasında 'Okur Mektubu'... Orhan Alkaya ile Metin Celal'in çabaları da unutulacak türden değil(di)... Ama hep bir isim var dilimin ucunda: Ahmet İnam... Keşke diyorum bütün işini gücünü bıraksa da şiir yazmaya, şiir eleştirileri ve denemeleri yapmaya soyunsa sevgili Ahmet İnam Hoca...

Sizi şiire iten durumlar ve algılama süreçleri nelerdir? Bu edimleri şiire aktarma yönteminiz nedir?

Evet, beni şiire iten durumlar vardı, var... Yaşadıkça da var olacakmış gibi görünüyor. Çocukluktan beri bir tutku olarak kaldı okuma, şiir, yazı... Kitap okuma ve şiir yazma sevdam çok küçük yaşlarda başlamıştı. O zamanlar yazdıklarımın şiir olduğunu iddia edecek değilim elbette. Ama sözcüklerle kurduğum akrabalığın çok küçük yaşlardayken başladığını gayet iyi biliyorum. Erişkin dönemlerimde, iyi niyetlerimizin bile 'eskiz'lerden ibaret olduğunu ayırt ettiğimde hançere sancısı başlamıştı. Eskizlerin ve aslına yabancılaşmanın karşısında, bireysel başkaldırımın şiir biçiminde –ve ilk olarak günlük sayfalarında– ortaya çıktığını gördüm. Ben'in biz'den, biz'in ben'den habersizmiş gibi davrandığı bir eskizler dünyasında, sabaha düş asılları ile başlamanın albenisine kapıldım. Ve hemen hemen bütün şairler gibi ekonomik, akademik ve mesleki açıdan yoksunluklar içinde olacağımı bile bile şiire soyundum.

Evet, beni şiire iten durumlar vardı, var... Yaşamdaki her şey şiir yazdırabilir bana. Bazen sözcük, imge ya da dizeler öylesine takılır ki aklıma, şiiri yaz-

masam çıldıracaktım gibi gelir. Yazarım; şiir de kurtulur, ben de... Bir sözcük, bir tümce, bir imgelem, bir fotoğraf, bir film, bir gülüş, bir gözyaşı ya da değişik ve ayrıksı herhangi bir şey, şiirin uç vermesine yol açabilir. Bir bakıma aşk gibi görüyorum şiiri, şairi de yüreğini ele geçiremedikçe usuyla hesaplaşan bir çığlık uzmanı... Şair aynı zamanda özür dilemek için yazar, bütün insanlar adına kendinden ve umarsızlıktan özür dilemek için... Başkaldırır, yıkar, gösterir... Başka hiçbir gücü de yoktur. Öncelikle gösterir şair; bir 'sezgi fotoğrafını' gösterme çabasından başka hiçbir şey gelmez elinden. "Baksak, görsek ve farkına varsak, belki alışılmışın dışında ve daha güzel fotoğrafları yakıştırdık kendimize" diye düşünmesini bekler okurun. Şaire göre insan, üretmenin, üleşmenin, sevmenin, sevişmenin, dokunmanın, onurla yaşamanın ve yaşatmanın fotoğrafında dolaşması gereken güzelduyusal varlıktan başka bir şey değil çünkü...

Şiirin sancıları hayatınızı nasıl etkiliyor?

Şunu hemen peşin söyleyelim: Şiir yazmadığı zamanlarda da sancılıdır şair. Yaşamın ta kendisine ve ayrıntılarına bakışı yüzünden... Ama şiirin oluşması sırasındaki sancı biraz daha yoğun ve farklıdır. Bir anne adayının doğuma durmasından hemen önceki sancılara benzetebiliriz. (Sözü edilen sancıyı, ancak doğum yapan bir anne bilebilir. Ama anlatılanlardan, gözlemlerden, çağrışımlardan ve sevgilerden çıkardığımızı göre benzersiz bir sancı olduğunu hissediyoruz.) Böylesine sancılara rağmen, doğum sonrasında huzur içinde bir ana-tanrıçadır kadın. Çocuğunu yitirse de bilir doğurgan bir tanrıça olduğunu. Şair ise onca sancıdan sonra yarattığı şiirine ilk muhalif kendisi olacaktır. Şiirin ilk yabancı, ilk ötekisi yine kendisidir. Ayrıca bu durum şiirin de umurunda olmaz. Var olduğunu fark ettikten itibaren alıp başını gidecek ve ilk unuttuğu da kendisini yaratan şairi olacaktır. O vefasız şiirin şairi ise, gerçekten tuhaf denebilecek yeni hazlar içinde, bambaşka bir gebeliğe ve sancıya soyunacaktır. Kâğıt, kalem, sözcük ve imge cümbüşü içinde...

"Senden vazgeçmedikçe / seni sevemem" beyitini açıklayabilir misiniz?

Önce şunu belirteyim: Bütün sevmeler 'aidiyet' kokar. Ben'in bir başkasını sahiplenışı söz konusudur burada. Sevdiğimiz ya da âşık olduğumuz kişiyi ben'le 'bir'leştirmeye ve sonuçta 'yok' etmeye çalışırız. Bunun 'iradi bir durum' olduğunu değil, 'bir durum' olduğunu söylemek istiyorum. Bu durumu fark eden ya da bilen bir kişinin, karşısındakini özgür bir 'ben' olarak algılaması ve yaşarken bunu göstermesi, iki 'ben' arasındaki uyum bozulduğunda ise ondan vazgeçebilmesi sevginin en önemli göstergesidir. Böylesine bilinçli ve saygılı

bir tavrın, iki kişiyi de arındıracağını, ayrı yaşamak zorunda kalsalar bile sevgilerinin sürmesini kolaylaştıracağını belirtmek istiyorum. Birbirine katlanmak zorunda kalmadan birbirini sevebilen iki insan... Düşü bile güzel, değil mi?

Ancak insanın 'benci'liğini alt etmek o denli kolay değil... Yukarıdaki beyitte, tutku ve aşkın ben'leri biz yapmak yerine, başka bir ben'e, yani tuhaf bir 'bileşke- ben'e dönüştürdüğüne, birlikteyken sevdanın can çekiştigi, ortalıkta mülkiyetin cirit attığına işaret eden bir metafor var. İki 'ben' de 'ben'likten çıkma, metamorfoza uğrama, yok olma tehlikesiyle karşı karşıya. Çünkü aşk, 'öteki'ni bütünüyle ele geçirme, ona ulaşma, onu 'ben'leştirme' ve 'yok'laştırma edimidir. Öteki'nin varoluşuna saygı aşkı değil, sevmeyi gerektirir. Sevmek de, ben'in, başkasına ait bir ben'in sınırlarını zorlamaya başladığını duyumsadığı an, o başkasından vazgeçebilme yüceliğidir.

"saçımdaki beyaz da bitti, ipek tülbindin ölümü / anlıyorum artık tozun da, tuzun da, közün de / kalmamıştır kül kadar hükmü"... Ölüm ve yalnızlık tanımlamalarınızın ve bu olgulara ilişkin imgelemlerinizin arasında bir ilişkiden ya da ayırımdan söz edilebilir mi?

Aslanan yaşamaktır. Şair de hayatın içinden gelmekte, oradan beslenerek üretmekte; ama ölümün, insan ömrünün sonunu bağlayan tanıdık bir olgu olduğunu bilmektedir. Ayrıca, kendine bilinçli yalnızlık süreçleri hazırlayan bir kişi olduğu için, 'ölüm' izleğiyle en çok yüzleşen insanların da başında gelmektedir. Yalnızlık dediğimiz şeyse, 'ben'in tek başınalığının farkına varma hali olsa gerek... Sanatçıların hemen hepsi yaratma aşamasında, yalnızlığı özellikle seçmek konumundalar. Sevmek yoktur artık o aşamada; paylaşmak, dokunmak, sevişmek yoktur. Gittikçe büyüyen bir yaratma sancısına, ancak yalnızlığınız katlanabilir...

Aslanan yaşamaktır demiştik. Ölümün de değişmez bir gerçeğimiz olduğunu biliyoruz. Ölüm izleğinin şairler tarafından sıkça işlenmesinin nedeni, onun farkına varıldığının ve bir adım geride bırakılmaya çalışılmasının düşü ve arzusu olabilir. Herhangi bir insan için 'hısm' gibi görünen 'ölüm ve yalnızlık' ikilisi, sanatçı için birbiriyle çekişen, birbirini yok etmeye ya da ertelemeye çalışan iki 'hısm'dan başka bir şey olmasa gerek...

Günlük tuttuğunuzu biliyoruz. Bir yazar, bu çeşit yazın türlerini deneyerek ne çeşit kazanımlar elde edebilir?

Günlük tutmak ile kazanımlar elde etmek arasında doğru bir orantı olduğunu yadsıyamayız. Ancak günlük tutmadıkları halde, çok iyi eserler veren şair,

öykücü ve romancılar tanıyorum. Başka bir sorunuza yanıtlarken değinmişim: Hatıra defteri tutmaya başladığımda yedi sekiz yaşlarındaydım. Bu defterin günlüğe dönüşmesi ortaokul ve lise yıllarımda başladı. Yaşadığım acıları, sevinçleri, hüznüleri, aşkları, kırıklıkları, umutları, düşleri, karabasanları kendime adreslediğim ilk mekânlardaki günlüklerim. İlk aşk şiirlerimi, komşular ve arkadaşlarla kurduğum dostlukları, ortak acıları, yenilgilerimi, zafer sandığım şeyleri bir vakanüvis ciddiyetiyle kaydediyordum. Babamın iş değiştirmesi nedeniyle Kasımpaşa'dan Adapazarı'na göçmüş ve ortaokulu orada okumuştum. İlk şiirlerimin Adapazarı'ndaki günlük gazetelerden birinde (sanırım adı 'Gürses' olan bir gazetede) yayımlandığını anımsıyorum. Henüz on üç yaşındaydım ve o gazetede 'Çocuk Hikâyeleri ve Şiirleri' adlı bir köşem vardı. İlk ve önemli kaynaklarım günlüklerimdi. Sonraları askeri okullar, gizli tutulan günlükler, yırtılanlar, yakılanlar, ara verişler, değişen koşullar yüzünden günlük tutulamayan yıllar... Derken 1985 yılında yeniden başladım günlüğe.

Arada bir karıştırıp okuduğumda, kendimle ilgili pek çok 'yalan'la da karşılaşırım elbet. Sanırım çocuk ve gençlerin (başkaları tarafından okunur korkusuyla olsa gerek) yalana en çok başvurdukları yer günlükleridir. Ama şiir, yalana çok sever (!). Bu yüzden belki, o defterlerdeki yalanların karşılıklarıyla günlük yaşamda yüz yüze geldiğimde, o güzelim yalanların düşlerle süslenerek şiirleşmeleri pek kolay oluyor... Sözün kısası çağrışımlar, ilhamlar, yalanlar, yaratılar ve keşifler çıkındır günlük. Otokontrol hücremiz olduğu kadar, kendimizi havalandırdığımız alandır da... Yenilenmemizi söyleyen gerçek dosttur günlüğümüz. Krallığını ilan ettiğin yerdir orası, soytarlılığına deneyimler kazandırdığın okul... Günlük tutanların, ben'lerini sorgulama, değiştirme, yenileme ve izleme olanağına, tutmayanlardan çok daha fazla sahip olabileceğini düşünüyorum.

Niçin "bir tek aşk yok ayrılığı ve yalnızlığı barındırmayan içinde"?

Aşk özünde tutku ve düşkünlükle özdeşleşen, ancak pek çok sıfat ve isim tamlamalarında çoğunlukla tamlanan konumunda olan bir kavram: Tensel aşk, tanrı aşkı, vatan aşkı, insanlık aşkı, adalet aşkı, platonik aşk, yasak aşk, doğa aşkı vb. Aşk'ın tamlayan olduğu durumlar da var: Aşk yarası, aşk yuvası, aşk badesi, aşk beldesi vb... Yukarıdaki dizelerde geçen aşk, bir kimsenin başkasına duyduğu cinsellik, kimyasallık ve aidiyet taşıyan tipik bir aşktır. Böyle bir aşkta görme, ulaşma, kavuşma, tanıma ve nihayet ele geçirme gerçekleştiğinde, ilişki hâlâ aşk olarak adlandırılabilir, içeriği biçim değiştirmiştir. Ve böyle bir aşk (!) kimseye zarar vermeden mişıl mişıl (!) sürer gider. Oysa yoğun istem ve girişimlere karşın, ben'ler bağımsızlıklarını korudukla-

rında ve birbirlerini 'bileşke-ben'e dönüştüremediklerinde süren eğilimdir aşk. Aşkı aşk yapan da işte bu, ben'leştirme savaşı sırasında çekilen acıların toplamı ya da bileşkesidir. Acıların çoğunlukla aşırı, ölümcül ve katlanılmaz boyutlarda oluşu yüzünden, ayrılık ile yalnızlık hemen eşikte beklemektedirler. Eğer eşikten içeri alınır ve evcilleştirilirse, aşk denilen şey saygı, sevgi ve alışkanlıklardan ibaret olan ve kimlik derdi taşımayan bir birliktelik halini alır. Eşikte kalmayı sürdürürlerse, içerideki aşk da sürüyor demektir. Bir gün bu büyük savaş yerine ben'in onuru ve bağımsızlık kaygısı gündeme gelirse, aşk, eşikte bekleyenler tarafından çekilip götürülür. Ayrılık ve yalnızlık ikilisinin tuhaf bir serüvenleri var bana göre: Onlar her nerede aşk görürlerse gidiyor ve o evin eşiğine yerleşiyorlar. Gece gündüz 'ben'lerin savaşlarını gözleyerek, onur ve bağımsızlık duygusunun su yüzüne çıkmasını bekliyorlar. Aksi takdirde sonsuza dek o eşikte kalacaklarını biliyorlar çünkü... Yani bu ikiliye, aşkın ruhları ve yoldaşları yerine cellatları demek daha bir yakışıyor...

"Yürek eskirse usa sığınabilir" mi?

'Yürek' burada duygusallığı ve özellikle sevdâyı vurgulayan bir eğretileme elbette. Duygusallıkları törpülenmiş; sevdalara soyunmayı unutmuş; dokunmayı, acımayı, yardım etmeyi, güzellikleri yaşamamış ya da artık unutmuş birinin, aslında ömrü tamamlanmıştır. Bu tamamlanışı fark etsin ya da etmesin, kişi doğanın herhangi bir canlı nesnesi olarak, yaşamını güdüsel bağlamda sürdürmek isteyecektir. Ancak yukarıdaki dizelerde gönderme yapılan kişi, sevdâyı ve duygusallığı vaktiyle yaşamış, acılar çekmiş ve sonunda bilinçli olarak yüreği yedeklemiş ya da ertelemiş kişidir. Ona göre usundan başka kabul edileceği hiçbir yer yoktur. Bize göre de öyledir aslında. Kendi karamsarlığından yola çıkıp kendi kara-deliğinden başka bir hedefi kalmamış kişinin yüreği kadar usu da karanlıklar içindedir. Bu kısır döngü de ancak orada kabul görebilir.

Özümsenmemiş bilgi ve birikimin bana göre en büyük kötülüğü, yüreğin eskimesi halinde, onu yenilemek ya da yeniden denemek yerine, usa çekilip

unutmanın tek umar olduğunu düşündürmesidir. Yürek, seveda, duygusallık, duyarlılık vb. kavramlar eninde sonunda zaten usu eğreteleyen kavramlardır. O halde özüksenmeyen bilgi, fenomen ve birikimin, estetik, yararlılık ve dışavurum açısından 'güzel insanı' yaratması ve güzellikte devamlılığı sağlaması söz konusu bile değildir.

'Usulca' adlı şiir kitabınızdaki 'Tirinam Aynaları' adlı şiirinize edebiyat dünyasının kirli yüzünü ortaya koyuyorsunuz. Bu yüzü bize de anlatabilir misiniz?

Anlatılacak bir şey yok aslında. Sadece söyle-necek ve sözcüklerle fotoğraflanacak şeyler var. O şiirle bir fotoğraf göstermeye çalışıyorum. Tabii ki her alanda olduğu gibi, edebiyat dünyasında da bilmediğim(iz) ve fotoğraflanması gereken ne çok şey vardır. Başka şair ve yazarlar da söylüyor. Hatta kimileri açıklamalı şekilde ve sayfalarca anlatıyor. Antolojiler, jüriler, yarışmalar, kapağı bile açılmadan elenen dosyalar, alıntılar, çalıntılar, kayıntılar, küfür ve hakaret dolu saldırı yazıları, saldırgan özsavunular (!), aşağılamalar, editörlere yakınlıklar, hizipler, ahbap çavuşluklar, kayırmalar, ayırmalar, şunlar bunlar... Saymakla bitecek gibi değil... Doğrusunu isterseniz bu konuda ahlaklı söylemlere sığınıp büyük laflar etmenin bir âlemi de yok, yararı da... Yenilerin ve gençlerin böyle yapmayacakları umudunu saklı tutarak, böyle gelmiş böyle gidiyor demek zorundayım. Kimlik ve kişiliklerin, aydın olma sorumluluğunun çok uzun ve çok derinlemesine tartışılması gerektiğine inanıyorum. Tabii ki bu işin uzmanı olan akademisyenlerin önderliğinde...

Edebiyat dünyamızda trajikomik şeylere tanık oluyoruz. Genç ve yeniyen, bir eseriyle hemen tanınan ve edebiyat dünyasındaki yanlışlara ve yanlışlıklara karşı büyük laflar eden bir yazarın kısa bir süre sonra değişmesi işten bile değil... Köşebaşlarını tuttukça, kendisi gibi olanlarla işbirliği yaptıkça, erk oluşturdukça başkalaşım geçiriveriyor. Erk'in sadece siyaset alanında gündeme getirilmesi, politik bir kara-gülmededen başka bir şey değil doğrusu... Oysa sanatçı denince aklıma 'önce kendi iktidar koltuğunun dibini kurcalamayı becerebilen' yaratıcılar geliyor. 'Tirinam Aynaları' adlı şiirimi vakti zamanında dergilere göndermişim. Üçer ay arayla, en az beş veya altı dergiye... Üç ay bekliyordum, yayımlanmayınca başka dergiye... Sonunda hiçbirini yayımlamadı. Gördüğünüz gibi nerdeyse hepimize gönderme yapan bu fotoğraf-şiir ancak 'Usulca' adlı kitabımda yer bulabildi (!). Siz gençlere, uzatmadan şunu söyleyeyim: Nasılsa edebiyat dünyasının içindediniz. Yaşayın, gözlemleyin, deneyin, yanılın, bir daha deneyin ama bu kez yanılmayın... Hepsi bu... Bir yerlerde erk koltukları görür veya hissederseniz, yararlan-

mayacak bir uzaklıkta kalın ve dinamit lokumlarınızı hazır tutun!

'Tabanımdaki Çamur' adlı romanınızda, ana karakterler olan Bahriye ile Kerim'in düşünce ve davranışlarında belirgin bir karşıtlık olduğunu görüyoruz. Kerim duygularının ve geçmişinin üzerine giderken, bunları besleyerek büyütme çalışırken; Bahriye, Kerim'i barındıran geçmişini unutmaya, Kerim'den kopmaya çalışıyor. Böylesine karşıtlıkların ve çelişkilerin, romanın oluşum sürecindeki anlamı nedir? Sizin için kişisel (özel) bir anlamı var mı?

Edebiyatçı bağlamında kıskanç biri değilim. Kıskandığım bir tek şair veya yazar anımsamıyorum. Ancak kimi çevrelerce romanıma biraz daha fazla ilgi gösterilince, şiirlerim adına kıskançlık duyduğumu itiraf etmeliyim (!). Ben, romanımı kıskanan şair Aziz Kemal (!). Oysa 'Tabanımdaki Çamur'un dört dörtlük bir roman olduğunu sanmıyorum. Zaten koyduğum alt başlıkta da gerekli açıklamayı yapmışım: "Nahif Bir Roman Denemesi ya da Kısacık Ürperişin Upuzun Bir Öyküsü"...

Her romancı için, ilk romanı başta olmak üzere, tüm romanlarına kendisinden izdüşümler taşıdığı söylenir. Doğru olabilir. Ancak bu roman, vurularak öldürülen kardeşim Aziz Çolak'ın son beş gününü anlatan bir romandır. Tarihler, meslekler, mekânlar, kişilerin ve ilişkilerin pek çoğu tamamen kurgudur. Aziz'in bazı yazı ve defterleri ile benim günlüklerimden birçok alıntı yapılmıştır. Kerim'in kişiliğinde Aziz Çolak ve Aziz Kemal Hızıroğlu başta olmak üzere bir hayli insanın izdüşümü vardır. Roman dediğimiz şey, gerçeklerden ne denli yararlanırsa yararlınsın, eninde sonunda bir kurmacadır. Bahriye de, Kerim de çok kişinin zaaflarını ve güzelliklerini yüklenmiş karakterlerdir. Kerim (geçmişinde olduğu gibi hâlâ) katıksız bir devrimcidir, Bahriye ise (bir zamanlar sıkı olan) bir devrimcinin kardeşidir. İki insan arasındaki bütün fark özünde burada yatmaktadır. Kerim güneştedir, ne istediğini bilir. Oysa Bahriye mehtapta dolaşır; çünkü ailedeki konumuna koşut olarak kimliği de gölgede, hatta karanlıktadır. Vaktiyle de olsa güneşli bir ağabeyi vardır; yıllarca ondan yansıyan ışıklarla idare etmiş, ama son zamanlarda ağabeyi ışık yitirdiği için, Bahriye asıl kimliği ile baş başa kalmaya başlamış, koyu bir karanlığa ve yalnızlığa sürüklenmiştir. Her şeyden önce çarpıcı bir fenomendir Bahriye. Yunan tanrıçalarını ve heykellerini kıskandıracak denli güzeldir. Kerim'in tutkusunun ve yanılğı payının büyük bir kısmı, bu güzellikle meftunlukta yatmaktadır. Fenomenoloji açısından bir yanlışlık olmayabilir; ama burada yüreği durmadan karanlık usuna yaslanan umarsız bir Bahriye ile bu güzellik yüzünden yüreğine usunu yedekleme cüretini

gösteren bir Kerim söz konusudur. Hangi nedenle olursa olsun ve kendini ne kadar sorgularsa sorgulasın Kerim sırlıslıklam âşiktir. Kerim'in bu tek kişilik aşkı ile kararsızlığın ve alışkanlıkların dürtüklediği güzel Bahriye arasında geçen trajik bir romandır 'Tabanımdaki Çamur'. 'Gerçekçi bir roman' diyor bazı eleştirirler. Doğrudur; çünkü bütün kurgular ekmek, su, toprak denli yalın ve somut gerçeklikler üstüne kurulmuştur. Romanımın benim için çok kişisel bir anlamı olduğu, anlattıklarımın açıkça anlaşılabilir umarım. Ancak bu kitabı dikkatli şekilde okuyacak herkes için de, nostaljik ve geleceğe yönelik 'özel' bir anlamın oluşacağına inanıyorum.

'Beyaz da Bitti' bu yıl içinde çıktı. Şimdi tezgâhınızda neler var?

Edebiyat bağlamında söylersem, son birkaç yıl içinde çok fazla yoruldum. Yedi kitabımın ikinci basımları yapılırken, iki de yeni kitabım yayımlandı. Dersler, söyleşiler, şehir içi ve dışı koşuşturmaları da eklenince varın gerisini siz düşünün. ('Yaşlandım, yaşıyorum' sözünü inatla söylemediğime dikkat ediyorsunuz değil mi!?) Ben şiirlerinden ve kitaplarından maddi kazanç elde etmiş bir şair değilim. Pek çok şair ve yazarın da benim konumumda olduğunu gayet iyi biliyorum. Maddi kazanç elde etmek diye bir derdim de olmadı aslında. Galiba kazananların olduğunu bilmek, 'ben kazanmadım' vargısına götürüyor insanı. Varsın olsun, sağlıklı kalabildiğim müddetçe part-time çeviriler, dernek ve vakıflardaki İngilizce grup dersleri ve özel derslerle geçimimi sağlar giderim. Sonra? İnanın ki sonrasını düşünmediğim gibi umursamıyorum da...

Tezgâhınızda neler var? Önce tezgâhınızdan hiç eksik olmayanları sayayım: Bir duble rakı, biraz peynir, bir kitap ve üç beş dergi... Çalışma odamın sağına soluna dağılmış, çantalarınızda sıkışıp kalmış, mutfak masasının altına günler önce düşmüş pek çok müsvette kâğıttan da söz etmeliyim. Onlarda ne mi var? Üç aşağı beş yukarı yakalanmış, kurgusalıklarında küçük problemler taşıyan, müdahalemi ve yeniden burnumu sokmamı bekleyen onlarca şiir... Varsın beklesinler, bugünlerde uğrarsam uğrarım. Onların keyfi yerinde, ben ne dersem diyeyim, kendilerini tek tek dolaşacağımı nasılsa biliyorlar (!). İçimde hep o has şiiri bulacağımıza dair nahif umut... Bir bilsam ne yapacağımı biliyorum: O zaman tezgâhınızda sadece rakı, peynir, kitap ve dergi olacak ve de etrafta bir tek yazılı veya yazısız kâğıt bırakmayacağım!

2003 yılında belki yeni bir kitap daha diyorum. Bekleyen şiirlerle dergilerde görünmüş olanları derleyebilirim. Ancak bu yorgunlukla (dikkat, yaşlılıkla demiyorum!), altından nasıl kalkarım bilemiyorum. 2003'ün gelmesini bekleyelim önce... Bir yaş daha

gençleşeceğim için yeni bir dirilik diyorum, neden olmasın?

Bunca uzun yanıtta ve ayrıntıya gösterdiğiniz sabır için teşekkürler... ■

HANGİSİ?

*kadın mı ağladı
adam mı kadının içinden*

kadın mı öptü tanımsızlığı
adam mı emdi anlamsız

kadın mı aktı lav gibi
adam mı kurcaladı yanardağı

kadın mı nakışladı ormanı
adam mı düşürdü son yaprağını

kadın mı taşıdı kıvılcımı
adam mı göverdi sil baştan

kadın mı koktu durmadan
adam mı suladı gül ağacını

kadın mı açtı kuyularını
adam mı zorladı çıkırıkları

kadın mı törpüledi geceyi
adam mı kesti korkudan

*kadın mı sürdüdü ağlamayı
adam mı kadının içinden*

Aziz Kemal Hızıroğlu

LAHİT

Duru sularında dirilt beni, gökyüzü için bir anlam belirtelim
ne varsa açıktır insana, kanatlarını kalbi yolundan geçirmiş
kuşlar için bir anlam belirtelim.

Bir kadın çizelim, bir kadın ve ayaklarına sarmaşık dolanmış
tüm kadınların en yalnızını
yatkı kitabeler üstüne düştükçe o kadın perçemi,
bir kadın çizelim ve bir adam, boynuna rüzgâr bağlanmışların en yalnızını.

Duru sularında dirilt beni, kanatlarını kalbi yolundan geçirmiş
kuşlar için bir anlam belirtelim.

Mustafa Altay Sönmez

YAŞANILMAZ AŞKLAR

kırlangıçlar
kırka yarıyor gökyüzünü
kayaların yarı belı denizde
sahilin ileri ucunda
bir şaykanın gölgesi çatallanıyor
eminim burada bir dizeye başlasam
burada başlayan dize
başka yerde sürmez eminim

seni anlatmayı
yalnızca tanrıya bırakamam
şirirlerimle bunu tartışıyorum

harflerimden seken notalar
notaların kâğıda saplanması
saplanıp kalması sözlerimin
gösteriyor
görülüyor ki
bir şair diğerinden bahsetmekte
öyle sitemsiz övgülerim de
seviştüğimizin hatırına

diyorlar ki
senin saçlarını
kanla çeliklenen
taraklar inceltmiş

uzanamayacağım yükseğe
asmışın cenneti
ve cehennem dibimde
ayaklarım kayarsa şayet
dibimde homurdanıyormuş cehennem

düşünüyorum da
cennet vaat eden
cehennemle korkutan
eski zaman aşklarını
o aşkları yaşamak için
ölmeyi beklemeli insan

bir gün
tanrılardan daha erken
kör bir vakitte uyandığım da
hani bilinmez bir arktan
gündüze akarken gece
ömür verebilirim
anlatabilirim böyle bir aşkı

Kenan Şahin

ŞİPIDİK

Penceremin pervazında bir menekşe
Sizden iyi olmasın
Üç mavi açıyor kahkahalarla
Ne zaman geçse sokaktan
çocuk terlikleriyle şıpidik

Yani siz geçseniz ne olur
Geçmeseniz ne
İşte o menekşe
Sizden iyi olmasın
Üç kadar saymayı biliyor
Bir de o çocuğu şıpidik

Kulağınızı yanaştırırsanız
Duyarsınız
Gözbebeklerini sayıyor
O çocuğun şıpidik

İşte o menekşe
Sizden iyi olmasın
Bir de o çocuk
Terlikleriyle şıpidik

Turgut Toygar

***

“Kanunuesasiyim ama
başım da padişahım...”

babamın eskilerine yetişmek üzere,
büyütürken çocukluğumu dolu dizgin,
hangi sarhoşlukla sıkı fıkı olsam,
abileşirdi, çocuk aklı kardeşine emanet,
büyümüş de, küçülmeye imrenmiş bedenim.

bayramın ilk günü kavurmasını yiyip,
yeni giysileriyle evden kaçan isyanım,
çamuruna bile kanınca sokakların,
müslüman bir salyangoz olup,
yanlış mahallelerine girdi hayatın.

panzehiri daha zehirli gelen gençliğim,
tarihinin ilk fahişe istasyonunda,
gidene "dur" demek için
çok defa yineledi, treni bedeni ile iknaya.

anneler sokaklar kadar özgür olsaydı,
daha mı geç dökülürdü kafamın yaprakları,
bu sorular için süre doldu belli ki,
ama hiçbir zaman gülmedi çocukluğum bana;
indirip donunu.

şimdi ekşiyor kışlasında donduğum inadım,
sevdaya yeltenmek de olmuyor bu yaştan sonra,
kimin zimmetindeyse aşk,
ölümler üşüşüyor oraya.

Nisan 2002

Özge Dirik

ATEŞ ALFABESİ

Yakma ateşini öyle uzaktan.
Ben bilmem bu dili, söyle o sigarana.
Satma şu üşüyen göğsümü,
beni bekleyen kentin kallesiz rüzgârına.

Titriyor ben uzaklaştıkça
her martının gözbebeği.
Ben bu soğukları bilmem;
böyle korkutma beni.

Dalgalar da mı alıp götüreceksin,
bu zaten batık korkuyu?
Bizim balık ekmek kokulu kıyılarımız vardı;
istemem al içimden bu satılmış uykuyu.

Bunu da mı yapacaktın etekleri sarp yangınım?
Geceleri korkusuz,
sokakları urgan düğüm toprağım...
Ben bu düğümü çözemem; ah yalan
İstanbul'um,

Bugün yağmur yağacaktı.
Hani kalacaktım ben de,
yaslanınca sönen göğsünde.
Yağmadı...
Aldı bir vapur,
çekti çürüttü aklımı.

Yakma sigaranı öyle uzaktan.
Anlamam bu ayrılığın dilinden.
Yağmurum, kadını...
Çek al beni bu terk edilmiş gemiden...

Emrah Altınok

Eve gelmesine daha yarım saat var. Odanın içinde, aynı çizgi üzerinde bir ileri bir geri giderken, gününün nasıl geçtiğini tahmin etme egzersizleri yapıyorum. Gergin ve yorulmuş bir yüz bekliyorum bugün. Sabah evden çıkarken üzerinde ince bir bluz vardı. Akşama doğru yağmur çiselemeye başladı, üşümüş ve yanına hırkasını almadığı için de kendine kızmış olmalı. Yağmurlu günlerde dışarıda olmayı pek sevmez.

Pencerenin önünde, boyunlarını bükmüş sardunyalılar... İçinin doğaya karşı şefkatle dolu olduğu zamanlarda, sağlıklı, solmuş yaprakları tek tek ayıklayıp, kalanların üzerinden, sokağın tozunu özenle siler. Çiçek açmışlarsa sevinir, sevinci hemen yüzünden belli olur. Ama son üç gündür, onlara su verdiğini görmedim.

Onu, ilk kez on yedi ay önce, gene böyle yağmurlu bir günde görmüştüm. Belki ağaçlar ve kaldırımlar biraz daha ıslaktı. Hızla yürüyüp yanımdan geçen bu esmer, uzun boylu kadın, bir elinde tuttuğu şemsiyesiyle garip görünüyordu. Ya da herkes için öylesine, sıradan biriydi de, benim için garipti. Kumlu palto, küçük olduklarını çok sonra öğreneceğim ellerinde açık renk eldivenler, siyah zarif ayakkabılar... Beni fark ettiğini sanmıyorum, çünkü ben herkes için her zaman “öylesine” biriydim işte. Önüm sıra biraz daha yürüyüp, sağdaki sokağa girdi. Peşinden gitmek aklıma gelmemişti, o gün nereye gittiğini hiç öğrenemedim. Sonraki günlerde bir kez daha gördüm onu. Bu sefer, henüz aydınlık bir akşamüstüydü. Telaşı doğal, giyinişi sade... Gözlerini kısıyordu güneşe karşı. Göz göze geldik, dikkatli bakışıma anlam veremedi. Onu birine, mesela eski sevgilime benzettiğimi düşündü belki de. Kısa süren bir karşılaşmaydı, ama önemliydi; beni ilk kez görmüştü.

Dalmışım, eve giriş ânını kaçıyorum. İçeri girer girmez ışığı yakmış. Beklediğim gibi değil, neşeli ve mutlu görünüyor. Bir hırka var üzerinde, onun mu bilmiyorum, üşüyünce bir arkadaşı vermiştir giymesine için. Kadın hırkasına benzemiyor, bir an burkuluyor içim. Gözden kayboluyor. Üstünü çıkarıp yüzünü yıkıyor olmalı.

Kıyafetleri hâlâ üzerinde, geri dönüyor az sonra. Ne dinlediğini bilmiyorum, ama çok iyi tanıdığım salonunun duvarlarında bir müzik yankılanıyor şu anda; yüksek sesle dinlemeyi sevdiğine eminim, benim gibi. Çantasından bir kâğıt çıkarıyor, ne olduğunu göremiyorum. Tek kişilik yeşil çizgili koltuğa oturup ağır ağır inceliyor. Birden ayağa kalkıyor, pencereye doğru yaklaşıyor. Bir iki kere bakarken yakalanmış, başımı, karşı evde perde açıkken içeride neler olduğuna sadece göz atan sıradan biri gibi ustalıklı diğer tarafa çevirmiştim. Huzursuz bile olmamıştı. Canını sıkımayı istemem, kenara çekiliyorum. Beni görmüyor; ama gene de izlendiğini sezmiş gibi, perdeleri kapatıyor sıkıca. Artık sadece ışığın yansımalarını görebiliyorum. Öğrenebileceğimse en çok kaçta uyuduğu olabilir ki, bu canımı sıkıyor. Günün notlarını deftere kaydediyorum hemen. “Onun defteri bu olmalı” diyebilmek için uzun uzun aradıktan sonra bulduğum ve içine birbirinin benzeri günleri ve cümleleri ardı ardına dizdiğim deftere... Saat: 00.30. Işığı sönyüyor. Perdeler tıpkı konuşmamaya yeminli bir çift dudak gibi...

Güzel bir sabah. Kalkar kalmaz pencerenin önünde dikiliyorum hemen. Perdeleri hâlâ kapalı. Uyuyakalmıştır. Bir süre bekliyorum. Sabahleyin kahvaltısını yapmadan güne başladığını pek görmedim. Çünkü sabah kahvaltısı onun için bir törendir. İnce belli bardakta üç şekerli çay, bazen kızarmış ekmek, bazen rafadan yumurta. Saat dokuz buçuk oluyor; her zamankinden daha erken çıktığını düşünüp vazgeçtiğim sırada, aniden perdeleri açıyor. Yüzünde kararlı bir bakış, elinde tuttuğu büyük beyaz kâğıdı dört yanından pencereye yapıştırıyor. Kötü bir sürprizle karşı karşıyayım. Kâğıdın yazısız tarafı güzel salonunun içine bakarken, bana dönük tarafı çılgık çılgıca “Sahibinden Satılık” diyor. Acıyı mı yoksa çaresizliği mi, önce hangisini hissedeceğime hemen karar veremiyorum. Henüz geç değil, hâlâ karşısına çıkmam ve konuşmam mümkün, tamam; ama benim gibi çirkin ve içine kapanık bir adam öyle bir kadının karşısına çıkıp ne diyebilir ki? Aklıma tam bu sırada fena sayılmayacak bir fikir geliyor. Ellerimin arasından kayıp gitmesine izin veremem.

Akşam olmasını sabırsızlıkla bekliyorum. Eve geliyor, yemeğini yiyor. Her şey sırasıyla hazır. Telefonu çalıyor. “Efendim?” diyor. “Ben ilan... şey...” diye kekelerken, kendime geliyorum. Son şansım... Sonunda evi görmek istediğimi söylemeyi başarıyorum. “Şimdi mi?” diyor kibarca itiraz eden ses tonuyla. “Komşu sayılırız” diyorum ve söyleyiveriyorum karşı apartmanın dördüncü katında oturduğumu. İkna oluyor; “Peki, buyurun” diyor.

Aylarca süren aşk ve hayranlık dolu bir takip... Ve işte yarım saat sonra kapısının karşısındayım. Zili ilk çalışta açıyor. Yüzünde beni hatırladığına dair en ufak bir kıpırtı yok. Elini sıkıyorum; küçük, beyaz ve bakımlı elini... Tanışıyoruz. Kelimeler, yere kondukları anda hemen kaybolan kar taneleri gibi - unutuyorum söylediklerini duyduğum anda. Tüm dikkatimi evin bunca zamandır hiç bilmediğim ve az sonra göreceğim arka tarafındaki odalar üstünde toplamış, o önde, ben arkasında evi gezmeye başlıyoruz. Her şey hayal ettiğim kadar ince ve zevkli. Yatak odasında büyük bir kütüphanesi var. Bazı akşamlar elinde kitaplarla eve geldiğini, aralarından birini seçip günlerce elinden düşürmediğini, bitirmek için acele etmeyip bazen aynı kitabı aylarca elinde gördüğümü düşünüyorum. Her şey yerli yerine oturuyor, demek en büyük sığınağını buraya kurmuş.

Ben bunları düşünürken, o anlatmaya devam ediyor. Oysa duvarların boya-badana istediği umurumda bile değil. Uydurma bir şeyler söylüyorum. O diğer odaya geçerken, cebimden defterini çıkarıp köşede duran masanın üstüne bırakıyorum. Kapıdan çıkmadan, evi beğendiğimi söylüyorum. Beni uğurlarken gülümsüyor; ben de gülümsüyorum, ama onun gibi değil... ■

BİR GÜN AÇACAK

Düşgüllerim var
Rengini savursan gökyüzüne
Hemen çiçeklere
Taşa uçar, toprağa, suya

Umutlarım var
Gelincik kızılığında
Sümbül morluğunda
Nergis aklığında
Ve çocuk saflığında

Umutlarımız var

Mustafa Balık

GERİYE KALAN

Rengini sorsam suya
Bir ah çeker uyanır
Sıyrır düşlerini üstünden
Geriyeye kırımız kalır

Dönsem kuşları sürgün dala
Düşer başı vahlanır
Son izi de uçar baharın
Geriyeye cinayetlerimiz kalır

Mustafa Işık

zifaf...

bir

yaş on dört kocaya varmakta
şafak sökmeden hayatı sökmektir toprakta
ben basmadan
tahıl basar yurduma
yalnızlığımı tırpanlaya tırpanlaya...

iki

(t)üreyen yaşam bitlerini tüketmektir
yorgunluktan kabaran başımda
ben okumayı sökmeden
yaşam söküldü canımda...

üç

ne iğneler battı
hiçbir iplik uymadı mizacıma
daracak bir nahiyeyim gözümün ucunda...

dört

kaç kocaya vardı yemyeşil kızlığım
kaç yaban beylik gördü
üç dönüm tarlanın sapsarı ekinin hırsıyla
karahanogullarının beyine yaraşırdı
düşüm
hep düştüm...

beş

sıkılmadı anamur portakalı bana
sıkıldım !
çocukluğumun baharında...
ben hayatı (d)alından topladım
bu yüzdendir yanaklarım...

altı

doğruluyordu kırılğan güneş sabahtan
bükülen ömrümün hazanında
güneşe gururumdan bakamadım
çıkılmaz uzlaşmasız karanlıktaydım
bıktım da
gözlerimden ayıkladım....

yedi

baharı bir tek çatlak aynamda gördüm
gözlerime bakınca
ne fayda
söndü ferî altmışlık berduşa satılınca...

sekiz

(k)öleyim
yurdumun taşrasında
izansız bir taş kurtuluştur başıma
bu adı zifaf akşamında...
ben çocukluğumu sana biriktirmedim
nefsi aç kör turna...

dokuz

ve sen...
gençliğimi harmanladın
tahıl ambarında baba
ziyanım bir ibretin artığında
çöpe ayrılan yalnızlığın sapında
tutuşturulacağım sonbahar çalkantısında...

on

öğretmen olacaktım
bir kurşun sahipsiz kaldı!
cana...

on bir

suçum toprak anadan doğmakta
yazgım köhne bir ebenin
avuçlarına (b)akmakta
ben hayata toplandım kavgayla
eksildi düşlerim...
suçum doğamamakta maslak kasrında
saray kızı olmadım
osmanlı güzergâhında...

on iki

avrupa yakasına çıkamadım
yakam sevgisizlikten kalamadı bir arada
hayatı doğasından içtim
nemrutun kar suyuyla
“buradan gelme mertliğim
harlanışım yürekte kopma

mücadeleme asıla asıla
tümçül sevdalarla bağlıyım aslıma...”

İÇ DÖKMELERİ

Renkli ve siyah beyaz
yine kan gördüm düşümde.

Ağladım, ağladım, ağladım
yalnızım:

Dört yanım dağdan duvar
duvar aşılır, sınırlar da
kanlı bir düş olursa dünya
kanlı bir toprak
kanlı bir yurt
kanla kurulur mu bir ülke?

Bir destana yazılır adım:

Adım ki, yurtsuzluğuma eş
adım ki, adsızlığıma kardeş
kardeşim!

Yalnızım, yalnızım, yalnızım
ey dünyanın çiçekleri... ya siz?

Kemal Gündüzalp

on üç

hayat benden bağımsız bir söylenece
biter mi bu acıyan geceler
biter mi kargınmış zaman söyle...

ömür kapalı tüm iklimlere
kar kalmaz mı pusuda sevdamin üstünde
alnımın yolları çamur
yürümeye kalksam
batıyorum kendi içimde...
çeke çeke bitmedi özün suyu
tulumba ezberimde...
açın sapa berduş yollarımı
kopartın tenimi esir alan yalnızlığı
kavramalıyım uzaklaşan zamanı
“insan kendine ne kadar yakın olabilir ki...”

on dört

yaş yirmi beş
yaşlılıktır köyümde
kalmışlıktır bir tekliğin kelepçesinde
çözün beni de bağlanayım sarp yüreğe...
tutun tahıl kokan kırımı
yazgımın erimini
geçmeden gençliğim yetişeyim düşüme
“hayat benden düşmeden...”

27 aralık 2000

Mustafa Ergin Kılıç

ÇALINTI ÖYKÜ

Pelin Erdoğan

Kanlıymış başı. Gömleğine akmış. Çok.

— Pencereden uzak dur, demiştim.

— Ben gelinceye kadar öykünü tamamla, döndüğümde okuyacağım, demişti.

Daha önce yolcu ettiklerimin hiçbirisine sallamadığım elim uzun uzun havada asılı kalmıştı. O’nu yolcu ederken. Tren gözden kayboluncaya dek. Sanki bir daha hiç göremeyeceğim uzak bir yere gidiyordu.

“Onun olduğu vagondaki. Pencere kırıkları...”

Öykümün ilk iki cümlesi. Gardan eve döner dönmez yazmaya başlamıştım. Pencerenin önüne oturup. İzlerken denizi. Trene taş atan çocukları anlatmıştı bana bir gün. Üzgündü. Nedenlerini düşünüyordu; bazen sesli, çoğunlukla sessiz.

O iki cümleden sonra ikinci paragrafa geçtim: — O’nu kahraman edindiğim bir öykü yazma eğiliminde olduğumu o cümleleri yazarken hissetmişim. —

“Konya’da yaşıyordu ailesi. Tarlalarının mahkemelik bir işi varmış; nasıl çözeceklerini bilememişler, çağırmışlardı yanlarına oğullarını. “Tren,” dedim, “en iyisi.” Aldık tren biletini. Bilmeden daba. Vagondaki çığlık.”

İkinci paragrafa binen o sahipsiz çığlık ürktü mü beni. Neden yazmıştım böyle, ‘vagondaki çığlık’ nedendi? Pencereden içime kaçan bir martı, çığlık çığlığa. Öyküye mi yolu? Ne olur öyle olsundu öykümdeki, sadece bir martı çığlığı! İçimde kötü bir şeylerin olacağı haberlerini yayan cüceler bir o yana bir bu yana koşturuyorlardı. Yalvardım, “Gidin, gidin!..” Gitmediler! Kötü bir şeyler olacaksa... Öykü kahramanım O olmasındı, vazgeçmeliydim hemen! Evhamlanmıştım. Yazmasam, diyordum. Olmaz! Söz vermişim. O dönene kadar bitirecektim öykümü. Ara verdim yazmaya. Kahve iyi gelmezdi sinir bozukluğuna. Adaçayı içmişim. Adaları izlerken. Kınalı mı, Burgaz mı daha belirgindi? Sis hangisinin üzerine daha çok çökmüştü? Gözlerimi denizden ayırıp duvara

yöneltince sisin en fazla odaya çöktüğünü fark ettim. Duvardaki tablonun renklerini silmişti. Çayımı yudumlarken uğulduyordu. Uçurum sesim. İçimde: “Bu sadece bir öykü, hepsi bu!” Rahatlayamıyordum. Kimileyin sezgilerim henüz yaşanmamış şeyleri çalıyor ve öykülerimin satırlarına düşürüyorlardı. Çalıntı öyküler!

Uyuklamışım. Uyandığımda sis dağılmıştı. O’nun gözleri: Tablo aydınlanmıştı. Çektiğim son fotoğrafından bakıyordu. Bana sanki. Ovaları anlatışı geldi aklıma. Tren yolculuğunu bu denli sevmesini ovalara bağlayışı. Anlatmalıydım. Sesli değil. Ses uzayda uçup giderdi. Kalıcı olmalıydı. Yazmak isteği iyiden iyiye tutuşturmuştu ellerimi. Ovaları çizmeliydim. O’nun gözlerinden treni. Elleriindeki irili ufaklı taşlarla çocukları. Evlerini. Yakın uzak köylerdeki. Vagondaki çığlığa. Pusuya yatmışlar. Ovada. Tren yolunun az ötesinde. Gözlüyorlar yolunu. Trenlerin.

“Başını yasladı. Pencereye. Kırılmamıştı bayır, henüz değil!.. Gözlerinden çıkıp yapıyorlardı bayaller, anılar hâlâ sağlam olan pencereye. Çok sonra ovaya düştü güneş. Yuvarlak bir şapka gibi. “Kırmızı başlıklı oval.. Büyükannesine çörek götürüyor” diye düşledi. Acıktığından belki, canı çörek istedi. Evde annesini kendisine yemek yaparken düşledi: Damağında erkenci bir lezzet! Sabırsızlandı. Konya’dan önceki son köyü geçiyordu tren. “Akşama varırım” demişti annesine telefonda ve el sallarken garda sevgilisine. Güneş çok güzeldi. İzledi toprak damlı enleri. Ovalar yeşil, hep yeşil olsun istedi. Başaklı tarlalar sarıydı oysa. Yeşile boyadı başakları. Kirpikleriyle. Yeşil uzun başaklar! Altın sarısı değil, zümrüt yeşili. Çocuk sesleri serpidi ovaya; kimisi yakın, kimisi uzak:

— Gadiir, gooş ulan, dren geliyoool!..

— Senden bızlı goşmayanın anasını...

— Hüso len, Hüso! Bak bele bana, nassı atıyom, nassı dek getirecem... Gırmassam bu defa...

— De get, gocaman o! Boyundan büyük. Galdıramyon bile. Yuvarlak olanlar daba bızlı gidiyo.

— Yok len, gör bak! Gadir bilir beni, geçende de atdıydım, bundan bile böyüktü...

Sesleri gürdü. Ürktü güneş. Ova, toprağının içine aldı güneşi, korudu. Uyku yaydı kararan gök. Gözleri ağırlaştı. Tam uyumak üzereydi ki, kocaman bir elma döne döne üzerine doğru geldi, -evrenden bir sırı gizler gibi mırıldandı: 'Newton'un başına düşen işte bu elma, bu elma!'- hızla! Saniyelerden çok daha kısa olan bir zaman dilimi uzadı, uzadı gözlerinde: Anımsadı sevgilisini, çıplak olduğu anı, kompartımanda, karanlığı delerken tren: İstanbul-Ankara Ekspresi. Mavi. Gök değil, tren. Gök kara. Koyu kara. Boynunu öptüğü...

Boynumu güzel öpmüştü. Çıplaklığımı. Gecenin ve benim. Yol hiç bitmesin istemiştım. Aşk henüz doğuyordu aramızda. Uzun süren bir dostluk ertesi. Açan yeni bir çiçek. Taç yapraklarının acemi uyanışı, esneyişi güneşe yönelip. İlk gün ışığı. Kaygımı hatırlamıştım. O'nunla sevgili olmaktan korktuğumu. Kaygı aşk için fazla bir duyguydu: Yenildi. Sevgili olmuştuk o yolculuktan, öpüşten sonra. Pencerenin önünde ellerimi iki yana açmışken ben, gece dolarken içime; uykulu, kör ışıkların aydınlattığı her istasyon yakınında çıplaklığımı kolları arasında gizlerken, istasyondaki insanlardan kaçırırken tenimi...

"Anılarından saldı sevgilisini. Çocuklara bakınca. Elma uçarken havada. Sert sulu. Koşuyorlardı trene doğru. Karanlıkta o gün, İstanbul-Ankara Ekspresi'nde, nasıl zor gördüyse sevgilisinin boynunu, öyle zor gördü boyunlarını. Çocukların. Ellerini seçemedi. Küçüküküler. 5-6 yaş grubunun elleri. Ne kadar küçükse o kadar küçükükü elleri. Taşlar değil. Onlar iri bir elma gibiydi. Hele o bir tanesi, dönerek gelen, büyüdü, büyüdü, pencere kadar oldu.

Elma uçarken havada -elma değil, taş- ışıklar yanmaya başlamıştı çocukların evlerinde ve başlamıştı yemek telaşı:

— Hüsso nirde gı, sofrayı hazırlıyorum...

— Gadir'le dren yoluna doğru giderken gördüydüm...

— Ocağı batasınca, oyun oldu mu her bi şeyi unutuyo...

***

Trenin. Durmadan hiç. Dönüyordu tekerleri. Rayların üzerinde. Bildi miydi taşları? Onlardan mı kaçıyordu?

***

Elma uçarken havada -elma değil, taş- ışıklar yanmaya başlamıştı O'nun evinde ve başlamıştı yemek telaşı:

— Oğlan gelmek üzereydi, goş getir çırayız, ocağı tutuşturuver. Akşama varırım dediydi. Pek acıkmıştır...

— Daba var gelmesine, az bi telaş etme, dur bele...

***

Kaçamadı tren. Yeterince hızlı. Çarptı taş. "Elma!" diye haykırdı! Acıyla!? Yolcular "Eyyvah!" diye inledi sandılar. Vagonun içine yuvarlandı taşla beraber, kocaman demir tekerlerden daba gürdü sesleri:

— Elma!

— Elma değil, taşım!

Kaçandı hemen gözleri. Kanadı başı. Çok. Yolcular çoğaldı birden yanı başında. Yıldızlardan bile çoktular. Gözkapaklarının altına süzöldüler panikli bir uğultu halinde. Kirpiklerini çektişirdi biri. Başaklardan hüzzünlü bir yeşillik yayıldı evrene. Fark edildi mi? Biri kolundan, biri bacağından çektişirdi. Konya'da bir kadın hızla elini çekti ocaktan: "Anam, yandım!" Yükseldi gardan ıssız bir el sallayış. O an çığlık çığlığa bağırıldı vagon. -Martı sesi.- Penceresi kırıldığından. Yandı camı."

Öyküm bitmek üzereydi. O'nun dönmeyeceği, öykümü okuyamayacağı hissi evham olmaktan uzaktı artık. Biliyordum. O'nun ölümünün çalntı bir öykü olduğunu. Kalemimde.

Deniz yükseldi, yükseldi gözlerimde. Battı gözbebeklerimde adalar. Kanatlarından ıslak bir yalnızlık yayıldı gökyüzüne martının. Mağrur bir çise düştü gara, yanağıma. El sallayışım vagondaki çığlığa karıştı.

İsyan güç kazanmak için üstleneceğim en iyi roldü. Acıyı bastırmanın kavgacı şekli. Burgaçlanan tüm iç organlarıma, boğazımı sıkın çirkin, yapışık ağrıya rağmen bitirmiştim öykümü. İsyanımı iri bir elma yapıp fırlatmışım öyküme —ilk cümlelerime eklediğim son cümlelerim—:

"Gibi kırıldı. Kemikleri. Başının. Yolculardan biri söyledi. Çok kanlıymış başı." ■

Bi'

Bi' Bir yosma arnavutkaldırımı kana boyuyordu. Ağzında bizim şarkımız,
şehir düştü yapımış. Ve şehir kadını sarmalıyordu. Kadın sarmalandıkça azıyordu.
Bi' Şehir daha, daha yapışıyordu. Şehvetleniyordu. Özünü unuttu kadın.
kadın Özü şehri, hiç açılmayacak bi' sandığa kilitleyip, çok derinlere gönderdi.
Bi' Ya da böyle yaptığını zannetti. Ve hiç beklemediği bir gün şehir harap,
şehir düştü çaresiz, kimsesiz, yenik. D Ü Ş T Ü. Kadın da ağzında çikleti, bizim
Bi' aşk şarkımızı mırıldana mırıldana sokuldu şehrin koynuna, onunla
kadın beraber düştü. Hepsi bir düştü. Kadın ve Şehir D Ü Ş T Ü!...

Bi' Bir şehir bütün yosmaları ise boyuyordu. Ağzında popüler olmuş
kadın düştü bestemsiler. Ve yosmalar şehri seviyordu. Sevildikçe şehir daha çok sis,
Bi' is üretiyordu. İş ürettikçe özünü unutuyordu. Özünü unuttu şehir.
şehir Özü yosmaları hiç uğranmayan bi' caddesine koyup, tanınmamışların
D arasına gönderdi. Ya da öyle yaptığını zannetti. Ve hiç beklemediği
Ü bir gün kadınlar parçalanmış, işgal edilmiş, kimsesiz, yenik. DÜŞTÜ.
Ş Şehir de, ağzında is kokusu, pislik yuvası sokuldu yosmaların
(E) yanına. Ama bir şey vardı. Şehir onlarla beraber
M Hepsi bir DÜŞ(E)MEDİ. D
E Kadın ve Şehir (beraber) DÜŞ(E)MEDİ!... Ü
D İ
! !

Şakir Özudoğru

AĞUSTOS ÜŞÜMELERİ

Gülfidan Kement

Yürüyüşler yorgun. Düne mi, bugüne mi? Kimi zaman suskun yarınlara mı? Anıların yolculuğundayım. Her yaşanan geçmiş oluyor, her an dün.

Bizi dünden bugüne taşıyan evlerimizde yaşadığımız anılarımız. Geçmişimi eşelediğimde aklıma hep yaşadığım evler gelir. Gidip görmek isterim onları. Gittiğimde bir hayal kırıklığı yaşarım. Ruhum kırılğan bir hal alır. Yıllarca beraber olduğun, sonra ayrıldığı sevgili nasıl yabancıysa o evler de yabancıdır. Bitik bir sevgidir. Bilirsin oradadır. Duvarlara dokunur, konuşursun anılarınla. Sis kokusu gibi sinmiştir duvarlara anıların. Sana geçmişteki seni sunarlar. Bir salıncak gibi bir ileri bir geri gidip gelirsin zaman tüneline.

Beşiktaş'tayım, şaşkın! Ahşap evimiz harabeye dönmüş. Birden kendimi içeride buluyorum. Anıların ağırlığına dayanamayıp dökülmüş. Hep hüznün ve acı vardı burada. Yıkacaklar, her şey gibi bu evi de moloz mezarlığına götürüp gömecekler.

Daha dündü. Ben eve giriyorum. Girişte dar bir hol var. Her yer ahşap cilası kokuyor. Holü baştan başa kaplayan mavi bir köy kilimi. Acaba hangi genç kız hangi hayaller içindeyken bu kilimi dokudu? Küçük bir oturma salonu ve salondan mutfığa geçiliyor. Her yer mavi. Sadece krem rengi, keten nakışlı perdeler var farklı olan. Holün duvarına itina ile tasarlanarak yerleştirilmiş kitap rafları. Rafların içinde büyülü şiirler, romanlar, akla gelebilecek tüm kitaplar. Holde ayak izlerim görünmüyor

Ahşap merdivenlerden ikinci kata çıkıyorum. Basamaklardan ahşabın iç gıcıklayıcı sesi yüreğime işliyor. Evdeki her şey tam. Ne fazla ne eksik. Öylece beni izliyor anılarım, yaşadıklarım...

Ben yatak odamda ağlıyorum. Elimde eskimeye yüz tutmuş, içimde siyah beyaz olmuş bir fotoğraf tutuyorum. Acı zift gibi dumanı içime çekiyorum. Yıldızlar üstümü örtüyor. Üşüyorum... Yorganım yerde duruyor. Alacak gücüm bile yok. Çılgık çılgına ağlıyorum. Kapı ya da telefon çalsa, birileri beni duysa. Saçlarım darmadağın olmuş. Kendime

ne kadar uzağım. Yıldızlar tavandan süzülüyorken ne kadar yakınlar bana. Tüm benliğim oracıkta kalmış gibi bu fotoğraf nasıl sarsıyor, silkeliyor?

Gizlice kaçıp geldiğim bu eve neden anılarımı da taşıdım? Keşke sihirli bir gücüm olsaydı. İsteddiğim anda bir derin kuyu açabilseydim, tüm acılarımı gömerdim. Mutlu olduğum bir anda onları çıkarır yıldızlara savururdum. Bilirsiniz siz de, gülleri kuruturuz kalıcı bir anı olsun diye. Sevgilerin sunumudur. Şimdi güllerim de çürüyor bu evde. Tüm yakınları uzak ettiğim bu düş evinde yarınları tavanlara astım. Ellerimde düş yalnızlığı.

Yüzümde ellerim dolaşiyor. Gözyaşlarımı ellerim siliyor. Ellerim, ellerim bir serçenin ürkekliğinde. Çocuktum... Kar kaplıydı her yer, odamın yıldızlara bakan tavanına bir serçe konmuştu. “Kanadı kırık bir kuştu”, uçamıyordu. Çocuktum, mini mini bir kuş donmuştu. Pencereme konmuştu. Aldım onu içeriye “cik cik” ötsün diye. “Pır pır” ederken canlandı. Ellerim bak boş kaldı!

Çocuk değilim artık. Ürkek bir kuş gibi yine ellerim boş kaldı. Yüzümde yılların ürkek anılarının izleri. Ağustos üşümelerindeyim. Gökyüzü yıldız kaplı. Bir kar fırtınası yüreğim.

Ay karardı, yalnızlık...
Yıldızlar dökülüyor üstüme...
Bir ses, sess...
Kepçeler...
Mezarlık...
Moloz mezarlığı.
Üşüyorum... ■

İsmail Hakkı'ya

Kaç kere çaldı şu zil. Kaç kere vuruldu kapı. Ya sucuydu gelen, ya kandil kutlaması.

Seni beklerken çalıyor en çok telefon:

- Alo?
- Ahmet'i versene!
- Yok burada Ahmet. Ahmet kim hem?
- Orası jandarma değil mi?

Değil. Burası jandarma değil. Burası beklenenlerin gelmediği bir adres amca. Arama burayı. Şanssızlığım bulaşmasın oğluna.

Seni beklerken çok uzuyor zaman. Bu zamanı, diyorum, artırsam kıyısından köşesinden, kullanırdım seninle birlikteyken.

Biriktirmek için bir pembecik kuyruğu olan domuz kumbara edinirdim seramikten. Metal, bildik kumbaraları beğenmez ki zaman.

Amerikan filmlerindeki sarışın, parlak yüzlü, sağlam dişli çocukları ve onların sarışın, güzel annelerini nasıl saklıyorsa hâlâ film karelerine, domuz kumbara benim fazla zamanlarımı da saklardı, lütfedip beğenirse.

Yine çalıyor zil. Çocuklar.

- Kandiliniz mübarek olsun teyze.
- Sizin de çocuklar. O bana uzattığınız avuçlarda ne var?
- Yok bir şey. Hiçbir şey yok. Onun için uzatıyoruz sana.
- Ben sevgilimi bekliyorum. Bir daha baksanız, olamaz mı avucunuzda?
- Yok teyze. Ceplerimizde de yok. Alt kattakiler baktırmıştı ona da.

Para bekleyen ellerine şeker dolduruyorum çocukların. Metalinden bile olsun kumbaraya inanmayan yeni bir hayatın çocukluğu onlar. Enflasyon çocukları. Ters ters bakıp gidiyorlar.

Seni beklerken geçmiyor zaman. Boş bir yastık kılıfı gibi işe yaramaz, sarkıyor ellerimden. İçine televizyonu tepiyorum. Asmalı Konak'ı, Deli Yürek'i, Melek'i, Ekmek Teknesi'ni, Çocuklar Duymasın'ı. Elimdeki kumanda aletiyle, kötücül zamanı kovalayan yirmi birinci yüzyıl silahşoriçesiyim ben. Konağı asmalar yutuyor, deli yürek iyice dellenip meleğe kafa atıyor, o arsız çocuklar ekmekleri birbirine atıyor. Geçmiyor zaman.

Işık hızıyla geziyor kumanda aletinde parmaklarım, ekran kararıyor.

Telefon çalıyor. Sen misin?

- Alo?
- Merhaba hanımefendi. Bir anketimiz vardı da. Beş dakikanızı alabilir miyiz?
- Beş olmaz.
- Kaç olur?
- Kırk beş desek? Var mı uygun anketiniz?

Yok. Öyleyse benim de beş dakikalık zamanım yok. “Başınızdan Atmak İsteddiğiniz Fazla Zamanları Ne Yaptınız?” konulu bir soruşturma yapsanız. Sonuçlarından beni de haberdar ederseniz vatana millete değilse de yaralı bir yüreğe yardım etmiş olurdunuz. Güzel kardeşim.

- Fazla zamanlarınızı ne yapıyorsunuz?
- Kırpıp kırpıp yıldız yapıyorum. Kah kah kah!
- Fazla zamanlarınızı...
- Yok kardeşim, yok bizde zaman maman. Hepsini kapıcıya verdik, ona sor inanmazsan.
- Fazla zaman...
- Sende varsa bana ver güzel kızım. Bu yıl seksenime bastım.
- Fazla...
- Bence de fazla oluyorsunuz artık. Bu akşam kaçınıcı anket bu? Bıktık!

Kalpsiz insanlar diyarında yaşıyorum, belli. Umurlarında bile değil sensizlikten yayıldıkça yayılan zamanı nasıl toplayabileceğim.

Oysa bana sorsaydı anketörler, “Fazla Zamanlarımızı Beklenen Sevgililere Saklamanın Yolları Nedir Sizce?” deseler, hevesle yanıt verir, özenle doldururdum boşlukları. Dilimin ucunu yumuşak kurşun kalem edip, yine yumuşak bir silgiyle düzelterek hataları, söyledim:

- Özenle saklayın.
- Naftalin! Evet naftalin!
- Derin dondurucu da olabilir, tabii. Özellikle içine bir parça defne ekleyip dibine de şöyle hafif bir zeytinyağı gezdirirseniz ilk günkü tazeliğini yıllarca korur.
- Verniklerseniz yıldızları da dökülmez hem.
- Çatlamaması için bademyağı ya da arko kullanın.
- Arada çıkarıp havalandırmayı ihmal etmeyin.
- Tozun önüne geçebilmek için, havasını boşalttığınız naylon poşetlerde saklamak en iyi çözüm.

Pencereme biri vuruyor. Sen misin? Geldin mi?

- Kusura bakmayın. Camınıza çarptı sepet. Bakkaldan deterjan alacaktım da.
- Olsun. Alın, zararı yok. Sepetinize bir bakmamda sakınca var mı?
- Birini mi bekliyorsunuz?
- Hı hı. Sevgilim gelmedi.
- Ah ah! İhsan Bey de böyle gelmemezlik etmişti yıllar önce bir gün. Zor. Çok zor.
- Hiç mi gelmedi yoksa?
- Bir yıl bekletti beni. Şimdi her akşam üstünden kilitliyorum kapıyı. Gitti mi gider bunlar kardeş, gelmezler bazen geri.

Sen geleceksin, biliyorum. Beni bekletmeyi sevmezsin. Evimizi seversin. Beni seversin. Yapmam gereken tek şey, şu geçmeyen zamanı bitirebilmek.

Eskişehir'deki çocukluğumda çeşmeden su içilmezdi. Bu yüzden sokaklarda atlı sakalar su taşırdı. Bizim sokağın atının adı Zaman'dı. Yaşlıydı. Dizlerinden kocaman kemikler fırlardı. Kısacık sokağı neredeyse bir günde geçerdı. İşte o ata benziyor benim de zamanım.

İçimden bin kere “Geç zaman” diyorum. O kadarlık geçiyor. Bu sefer “Zaman geç” diyorum iki bin kere. O kadarlık da öyle geçiyor.

Buzdolabından bir demet maydanoz alıyorum. Yapraklarıyla fal bakıyorum. “Geliyor, gelmiyor”. Kitapları açıp sayfalarını sayıyorum. “Geliyor” diyor yapraklar. “Geliyor” diyor sayfalar.

Kapı çalıyor. Geldin!

- Buyurun komşu, kokmuştur.
- Ne zahmet ettiniz? Nedir bu?
- Fazla zaman. Taze taze sardım ellerimle. Yiyiverin soğutmadan.

Al bakalım. Yine en başa döndüm işte. Elimde sensiz geçirmek zorunda olduğum bir sürü zaman. Ne yapacağım bunu, sen yanımda olmadan?

Bir temiz beyaz kâğıt çekiyorum önüme. Başlığına “Seni Beklerken” yazıyorum özenle. Bu öyküyü yazıyorum. Bitince geleceksin, biliyorum.

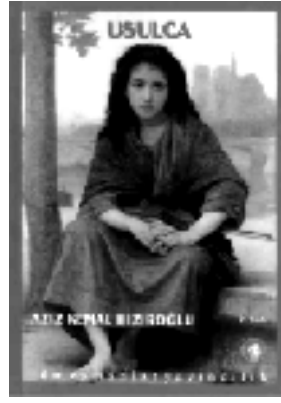
Bitti öyküm. Kapı çalıyor. Sen misin? ■

27 Kasım 2002

Tabanımdaki Çamur
Aziz Kemal Hızıroğlu
Tümzamanlar Yayıncılık

Usulca
Aziz Kemal Hızıroğlu
Tümzamanlar Yayıncılık

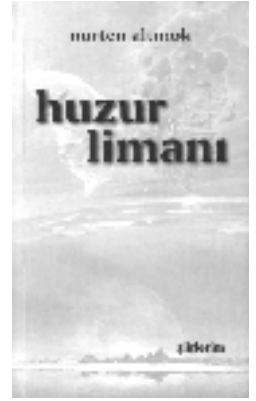
Beyaz Da Bitti
Aziz Kemal Hızıroğlu
Tümzamanlar Yayıncılık

Aşk Konuşur Bütün Dilleri
Tekin Gönenç
Varlık Cep Kitapları

Sesin Kaldı Bende
Hasan Akarsu
Gerçek Sanat Yayınları

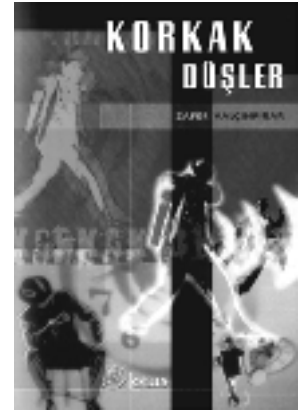
Huzur Limanı
Nurten Altınok

Ellerin Kuş Sürüsü
Mustafa Işık
Broy Yayınevi

Jack London
Ademden Önce
Çev: Sevgi Tamgüç
Bordo-Siyah Yayınları

Zafer Yalçınpınar - Korkak Düşler
Lotus Yayınları, Aralık 2002

“AŞK KONUŞUR BÜTÜN DİLLERİ”

*aşksa o
hiç korkma
nasılsa konuşur
bütün dilleri*¹

Bu dizelerin eşliğinde “Günlü Güvercinli Kadın” sahnesinin ışıkları sönyüyor ve “aşk” bir gölün kıyısında dinlenmeye başlıyor. Sonra, suskunluğunu bozuyor, toparlanıyor ve canlanıyor. Bir martı gibi kanatlarını açıyor, tüm görkemiyle gökyüzüne yükseliyor. Bembeyaz bulutları takip ederek bu gri şehrin suskun sokaklarına kadar geliyor. Etrafına bakınıyor ve yerleşmek için en güzel gönlü seçiyor.

Şaire yöneliyor. Şairin içine yerleşiyor ve “aşk” kendi varlığının anlamlarını şiire dönüştürüyor. Usta, tezgâhını temizliyor, yeni dekorlar hazırlanıyor ve bir kez daha ışıklar parlıyor sahnede: “Aşk Konuşur Bütün Dilleri”. Tekin Gönenç’in ikinci şiir kitabı yayımlanıyor.

***

*hani bir çocuğun sımsıkı sarılıp
bir bebeği öpüp koklaması var ya
o’sun işte sen*²

Duru, dolaysız bir buluşma gerçekleşiyor. Tekin Gönenç, şiirlerinde pürüzsüz aşkı ve çeşitlemelerini sunmaya başlıyor. Aşkın tüm halleri, tüm dilleri, varoluşunun içine gizlenen sonsuz niceliği, şiirsel bir güçle bütünleşiyor ve okuyucuya yansıyor. “Aşk” çoğaldıkça çoğalıyor ve dizeler, pencereden süzülen bir yağmur damlası gibi kayıp gidiyor. Tekin Gönenç aşkın tüm dillerini konuşurken, zihnimi imgelem karmaşasına veya ikirciklere boğmuyor.

***

*sen hep o kadınlara giderdin
sözlerin gözlerle söylendiği kaldırımlarda
...*

*bir de koğuş arkadaşların
işlerinde aykırı rüzgârlar esen
jilet bakışlı üç beş serseri*³

Sıra aşkın kilitlerine ve çıkmazlarına, toplumsal sorunların kapanındaki insanlara geliyor. Çağımızın zorlanan, yabancılaşan insanı anlatılıyor. Toplumun

Zafer Yalçınpınar

kıyısında sığıntı gibi yaşayan “jilet bakışlı serserilerin” acıları ve dışlanmışlıkları da gözlerimizin önüne sunuluyor. Ama “aşk” onlarda bile susmuyor. Çünkü “Aşk” konuşuyor bütün dilleri...

Tekin Gönenç, acı çeken, üzüntüden kıvranan, tüm bunlara ağlayamayan yalnızlıkların görüntüsünü oluşturuyor. Yağmurdan önceki sıkıntılı havalar...

*olmadı işte
yağamadın bir türlü
şöyle doyasıya
kendi bulutlarından*⁴

***

Tüm güzelliğiyle, aşk konuştuğundan sonra bütün dilleri, ayrılma zamanı geliyor. Buluşmayla açılan sahnenin perdesi ayrılıklarla kapanıyor:

*gizli bir el
çözzer iplerini geminin*⁵

Tekin Gönenç “Aşk Konuşur Bütün Dilleri” adlı şiir kitabıyla içerden kilitlediğim tüm kapılarımı çalıyor. Sonra bir kez daha oyun bitiyor, seyirciler salonu boşaltmaya başlıyor.

Ve ben, aynı boşluğun sancısıyla baş başa kalıyorum. ■

(İlhan Berk – Tekin Gönenç)

¹ Tekin Gönenç, *Günlü Güvercinli Kadın*, Cep Kitapları

^{2 3 4 5} Tekin Gönenç, *Aşk Konuşur Bütün Dilleri*, Cep Kitapları

NEMRUT'UN DOĞDUĞU GECE

dediler ki
nemrut'un doğduğu gece
tıfındır tepesinde
ayşo; kuru ekmekle
dudaklarını kanatan yoksul
bir kadını, yusuşuk kanıyla
efsunlamış...

o gün bu gündür
şeytan tanıya küsmez

Osman Erkan

yalnızlığımı paylaş

Bak, gör:
Ay ikiye bölündü.
Durma,
Sen de böl!

Yarısı senin,
Yarısı benim:
Sessizlik...

Alparslan Nas

ASİMETRİ

Sis ve gölge, başaşağı senkron yalnızlığı
Kırılmalar, suda beliren yüz, deriden gömlek kıvrınmalar.

Soru işaretlerinin avlusal denklemi, bedensel işlemler
Işık, sütun ve hiram, açık tonajlı matem esintisi
Cazibesi, kabuksu cepsel takvim
Tevatür.

Kanayan: içbükeysi derleniş, meselenin sondan bir önceki lafzı,
Hipnoz: Öteki ben

Kapıların üzerindeki yazmalar
Ay ışığının apsansında, cam bardaklarda kalan el izleri
Kızılca kıyamet,
Atomize olmuş bir yalıtılmışlık
Mabed.

Gökçen Göksal

okur@kuzeyyildizi.com: Kuzey Yıldızı okurlarını internete, fikir alışverişine çağırıyoruz.

E-posta grubumuza **okur-subscribe@kuzeyyildizi.com** adresine boş bir e-posta göndererek üye olabilirsiniz.

Şiir, öykü ve denemelerinizi posta kutumuza veya **editor@kuzeyyildizi.com** adresine bekliyoruz.

*aşkıımı anlatacak kelime yok.
teninin en küçük zerrisine
hayranım, bunu nasıl anlatayım?*

seninle ilgili yazmaya başlayınca hep huzurdan bahsediyorum. incecik yağın yağmurdan ya da sıcacık güneşten bahsediyorum. dört mevsimin en güzel zamanları. sarı yapraklarla da güzel istanbul artık, yağın kar altında da...

ellerimden tutup beni gezdirdiğin için bütün sokaklarını seviyorum bu şhrin. bütün sokakları yazmak istiyorum.

çünkü dünyanın en huzurlu masalını yaşıyoruz. çünkü bir daha geri dönemeyeceğimizi bildiğimiz günlerle, geleceklerinden emin olduğumuz daha mavi günler iç içe. geceler ve gündüzler. ve dört mevsim. gözlerimi kapıyorum. bütün şhri böylece dolaşıyoruz. melekler şahit.

seninle ilgili yazarken hep dört mevsim giriyor yazıma. ağaçlar, sokaklar, sarı yapraklar... beraber attığımız her bir adım... istanbul...

seninle ilgili yazarken yazamadığımı fark ediyorum. bütün cümleleri kapı önünde koyup, senin olduğun o eve giriyorum. sıcacık odunları görüyorum şöminede. hiç yaşamadığım bir şeyleri yaşadığımı fark ediyorum. insan bir kere mi âşık olur ömründe? kalemi kâğıdı bırakıyorum elimden. gökyüzüne bakmaya başlıyorum. tek tek sayıyorum günleri. gülümsüyorum. gelecek bir sürü günün hayali oluyor önümde. yazamıyorum. ■

Gülüşlerinin Sonbaharında Ağlardım

kayıp coğrafyasında
dolaşırdım şiir ülkesinin
her şey bir başkaydı
gözyaşlarım papatyaya

sesim yitik bir ülkede kaybolmuştu oysa
ve papatyalar akardı gözlerimden
ağlardım

sonbahar kirlili sakallı bir ihtiyardı
mevsimin sarı yeveli sırnaşık rüzgârı
diş bilirdi o en güzel dünyaya
tomurcuktaki yaprağa

mevsimler taşırdım
uzun yolculuklardan
şirimin kayıp coğrafyasından

papatyalar akardı gözlerimden
gülüşlerinin sonbaharında ağlardım

bulutlar arardım arınacak
yıldızlarımı alırlardı
kaybolurdum

kirliydi hep yağmurlar
gülüşlerinin sonbaharı bir şemsiyeydi
sığınır ağlardım

Ulaş Nikbay

“Gülüşlerinin
Sonbaharında Ağlardım”
Ulaş Nikbay

9.Dünya Kitap Şiir Ödülü
Dünya Yayıncılık

gittin, uzadı saatler

sana “yaz” demedim
bahardı beklediğim

en çok gecedir kendi sesini emziren
dışarıda büyük kavgalar var insanlık adına
senin de, benim de olmadığımız
bizim adımıza zaten ölenler var
hem de aynı gecede...

gittin, uzadı saatler
ölü kelebekler birikti
gözkapaklarımda.
hadi kapat kapıları
terk edeme beni

sahi güneş hâlâ orada mı?

düşler terk edince gülüşleri
yitik kentlerin mezarlıklarına döndüm
bir tas suya hasret.
neresine dokunsam, elimde kalıyor
git/me desem ne ki
gözlerimdeki buğu karşısında

kırılgan renklerden geçiyor
yirmi birinci asır.
yükümlü doğuyor artık
her bebek...

oysa beklenen
mavi değil
en çok beyazdı
süslediğim duvağını

Alper Akdeniz ¹

¹ Dokuzuncusunu Ulaş Nikbay'ın aldığı Dünya Kitap Şiir Ödülü'nün onuncusunu şair dostumuz, dergimizin İzmir temsilcisi, Alper Akdeniz aldı. Kendisini kutluyoruz.

Ayın çağrısı gelmeden önce başladı her şey... Lalaith sonbaharda geldi. Minik ayaklarının altında ezilen lal rengi yaprakların çığlıklarını duyabiliyordum. Onu fazla beklememiştim ama beni şaşırtmıştı tüm çocuksuluğuyla. Hayatımdaki en büyük hata yıldızların isimlerini insanlara vermek olmuştu. Bunu söyleyebilmek içinse, benim maviyi bulmam gerekecekti. Her şeye rağmen, bir yıldız gelmişti yanıma; işte o zaman yıldızlar kaymaya başladı gözlerimden. Narin elleri saçlarıma dokunduğunda gümüşü gözlerinin içine baktım; ona düşünmeden sarıldım. Kızıl saçları döküldü yüzüme ve öptü beni. Yitiyordun düşlerimden. Elf kızı gitti daha sonra; ben yardımcı olamazdım ona. Bir insanın kısa ömrünü değerlendirirsek, ona göre, aşk bile denmezdi hissettiklerime. Neden bir elf gibi süreklilik ararken kendimi kaptıramıyordum hiç kimseye? Gözyaşlarımı sildim ve kalktım.

İşte o zaman yitik ülkelerin birinde, yüzü kaybolmuş Miriel adında küçük kız geldi gelecekten, bir meleğin suretine bürünmüş biçimde. Mavi gözlerinin içine baktığımda, onu bir daha görmemin uzun süreceğini anlamıştım. Gerçek yüzünü en cesur şekilde o gösterecekti bana. İşte hayranlığım böyle başladı maviliğe. Büyü o gece aktı düşlerimize.

Ertesi gün de gözyaşı vardı.

Şafaktan önce çıktım yola. Her şey bir düş yüzündendi. Cebimde bir altın para, sadece tek bir dileğim olabilirdi. İki yoldan Ilmen'e gidene tercih ettim. Bunun hep kötü bir tercih olduğunu düşündüm. Bu yolu bitirdiğimde şaşırtmayı öğrendim. Beni yalnız dostluk korudu.

Yol birdenbire bitti. Keder de... Meğerse yıldızlara varmak için ayın yolundan geçmek gerekiyormuş. Herkesin beni bıraktığı anda flüdünün ezgisiyle beni anlamlandıran Marach geldi. O gece onunla kan kardeşi olduk. Ondan başka kimseye güvenemedim.

Bir yaz düşünde kendimi buldum cennette. Masumiyetin adı neydi? Orada bir kız gördüm ama âşık olmadım. Sevgi ve aşka dair tanımları sildiğimde nefreti öğrendim. Bu beni acımasız kıldı.

Sonbahar gelmişti ve dinlenmek istiyordum. Bunun için sevgilimin evine gittim. Mavi odasında uyudum. Uyandığımda mavi duvarları üstüme üstüme geliyordu. Tavanın beyazlığının bana ne kadar acı verdiğini söylemedim ona. O anda dört mısra biçimlendi kafamda ve beni bir kış öncesindeki bir öyküye taşıdı:

mavi odamızdaki
karşılığı yok sayan düşlerimde
sonsuzluğu arar
seni öpmelerim

Sonsuz öpüşler böyle başlamıştı. Tüm renkler kendini yitiriyordu mavide.

Efsanevi ağlama sütununu bulmak bir ayımı aldı. Toprak ağlıyordu gökyüzüne doğru. Ağlayarak soyundum. Bir bebeğin çıplaklığıyla girdim dilek havuzunun içine. Ağlama sütununun yanına gidip altın paramı bıraktım dibine. Bir dilekte buldum O'ndan.

Konuşmayı öğrendim. İlk söylediğim söz "Bırakın beni!" oldu. Yalnızlığı o zaman üçüncü defa tanımladım. Miriel'le karşılaşmamın üstünden bir yıl geçiyordu ki, karşıma çıkıp öyküsünü anlattı bana. Oradan kaçtım ve kaybedişlerimize ağladım.

Dileğimin bir anlamı kalmamıştı. Hatıralarımın hepsini öyküleştirdiğim zaman gerçekleri düşlerime devrettim. Korkularım yitmişti şimdi.

Dalgaların sesiyle ağlayarak uyandım bir bebek gibi. Bir yelkenli vardı kıyıda ve çingenenin türküsünü söylüyordu biri içinde. Bıkmıştım yürümekten... Dönmeliydim geldiğim yere. Ayın çağrısını kaptanın gözlerinde gördüm. Yanına sokuldum, sarıldım ellerine. Baktı gözleri gözlerime. Yalvardım ona: "Okyanusa götür beni. Hiç dönmeyelim geri."

Mavi saçlarını okşadım Gaernil'in. Üşüyordu. "Sarılısam, geçer mi titremelerin?" Maviye aşkıma büyüttüm okyanusa açılan bir yelkenlide.

Okyanus kokuyor ellerim. ■